

Naš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo.

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV./ŠTEVILKA 10

CELOVEC, DNE 8. MARCA 1962

CENA 2.— ŠILINGA

Vigred spet prihaja...

Vigred prihaja. Mladi in stari se veselijo prebujenja, narave in novega življenja, ki nam ga razodeva pomlad. In prav je tako. Saj nam hoče Stvarnik sveta ravno ob vsakoletnem novem prebujenju narave razodeti nekaj svoje neskončne lepote in polnosti življenja.

Vigred v naravi pa je tudi simbol novega življenja v nadnaravnem duhovnem življenju. Začeli smo milosti polni čas štiridesetdnevnega posta. To je vigred v cerkvenem letu. Pomladili naj bi se v božjem življenju. Jasno naj bi gledali cilj našega zemeljskega bivanja. Spoznali naj bi spet pot, ki nas vodi do končnega cilja, ki je v Bogu, v večnem življenju.

Ali je potrebno, da danes razmišljamo še o nadnaravnem življenju, o poti k večnemu cilju? Človek stopa danes v napredu tehnike v vsevirje, življenje si skuša vedno bolj udobno urediti, hoče živeti samo za ta svet, kakor da bo vedno ostal v življenju. In vendar... Ravno danes v času razvite tehnike in visokega življenjskega standarda nas toliko primerov nenadne smrti v vsaki dobi življenja opominja na resnico: Človeku je usojeno umreti in potem pride sodba... Koliko nenadnih smrti je pri prometnih nezgodah tudi pri nas!

Ce bi res bilo s smrtjo vsega konec, kakor mnogi danes mislijo in po tem živijo, takrat bi ne bilo treba misliti na večnost. Bog je človeka ustvaril po svoji podobi in mu dal po neumrljivi duši delež svoje nesmrtnosti. Dušo vsakega človeka ustvari Bog sam neposredno. Živela bo vedno. Nihče duše ne more uničiti.

Zato pa velja Kristusova beseda tudi danes: »Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi...« Po volji Stvarnika naj bi vladala popolna harmonija med telesnim in dušnim življenjem. S svojim duhom naj bi človek obvladal stvarne dobrine stvarstva. Greh je kršil to čudovito harmonijo. Človek bi se iz lastne moči ne mogel rešiti. Kristus nas je odrešil. Dal je spravo za ves človeški rod. Postal je človek in daroval svoje življenje v sredi najplodovitejše moške dobe za svoje brate. Ne kot starček ob koncu zemeljskega življenja, temveč v najlepši dobi je bilo pretrgano njegovo življenje, kot popolna daritev Najvišjemu. On nam je pot, resnica in življenje.

Praden je Kristus začel svoje javno delovanje je šel v samoto puščave in bival tam štirideset dni. Nihče ga ni motil v pogovoru z Očetom v nebesih. V strogi odpovedi je prebival v pustinji, preživel je tudi kot človek ta čas v strogem postu, odpovedal se je prav vsemu udobju, bival pri vsakem vremenu pod milim nebom, ni užival branc. Dopustil je, da je pristopil satan, ki ga je skušal: »Ako si Sin božji, reci, naj bodo ti kamni kruh.« On pa ga zavrne: »Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki izhaja iz božjih ust...«

Ta načelna beseda velja tudi današnjemu času. Ljudje skrbijo samo za materialne dobrine, za vsakdanji kruh, za navidezno zboljšanje življenjskega položaja v zemeljskem življenju, pozabijo pa na drugo skrb, ki mora biti prva skrb t. j. za kruh božje besede. Ne samo telo, tudi duša mora živeti in rasti v božjem življenju. Vigred je čas setve. Kmet pripravljaj za napornim delom njivo, da položi v pripravljeno, zrahljano zemljo seme, ki bo rastle in obrodilo sad. V potu trdega dela doseže uspeh.

V postnem času bomo skušali tudi mi pripraviti svoje srce, da sprejmemo kruh božje besede. To seme naj bi rastle in obrodilo sad. Treba nam je v duhovnem življenju borbe, premagovanja, da iztrebimo iz svojega srca vse, kar ovira rast semena božje besede. Mor-da smo le preveč navezani na ta svet in pričakujemo vse le od tega sveta in stavimo premalo svoje zaupanje v njega, od katerega izhaja vsak dobri dar. Brez napore, brez truda in dela ne bo šlo.

Post, — usakovrstna odpoved — nam je po-

Hruščev: Kmetijstvo je odpovedalo

V 6-urnem govoru je 350 članom osrednjega odbora boljševiške stranke, ki so se dne 5. marca (kot smo že napovedali) zbrali v Kremlju, Nikita Hruščev podal poročilo o položaju kmetijstva v Sovjetski zvezi.

Uvodoma je Hruščev sicer trdil, da se »ameriški imperialisti« penijo od jeze spričo splošnega sovjetskega napredka ter da jih skrbi kaj bo, ko bo Sovjetska zveza prekosila kapitalistične države, potem pa je moral priznati, da to še ne bo takoj, kajti pri kmetijstvu ta napredek ni tako hiter, kot bi naj bil, da bi mogel komunizem uresničiti svoj zmagoslavni pohod po vsem svetu. Dočim je industrijska proizvodnja napredovala od leta 1959 za 33 odstotkov, pa je kmetijska proizvodnja narasla samo za 5 odstotkov. Priznati je moral, da grozi Sovjetski zvezi zaradi naglega porasta prebivalstva, s katerim ne gre vstric proizvodnja življenjskih potrebščin, pravcato pomanjkanje, posebno, ko se bo število prebivalstva dvignilo od sedanjih 218 milijonov na 250 do 280 milijonov. Le Ukrajina je dosegla predvideno žitno proizvodnjo,

v vseh drugih republikah Sovjetske zveze pa je proizvodnja zaostajala za posevjljenimi načrti. Posebno zaostaja živinoreja in proizvodnja mleka, je dejal Hruščev. Edino glede proizvodnje čaja je bil plan popolnoma izpolnjen. Toda samo od čaja se ne da živeti četudi Rusi popijejo lonce čaja na dan je že nekdanj bila znana pesem »Car Nikolaj, pil ruski čaj...« kar kaže, da je tedaj bila proizvodnja čaja zadostna tudi brez načrta in načrtna komisije. Vzrok za nezadostno kmetijsko proizvodnjo je po mnenju Hruščeva v tem, da kmetijstvo ni izkoristilo vseh svojih možnosti. Zakaj, ni povedal.

Med tem, ko se bori Sovjetska zveza s pomanjkanjem živil za svoje rastoče prebivalstvo, se pa pripravlja na nove atomske poizkuse, je sovjetska vlada sporočila zapadnim silam. Je to odgovor na sklep vlade, da izvede konec aprila serijo atomskih poskusov v ozračju nad Tihim oceanom, ako ne pride medtem do sporazuma o ustavitvi atomskega oboroževanja (več na 2. strani v političnem pregledu).

Francija in Alžir v krčih krize

Potem, ko je »uporniški parlament« v libijski prestolnici Tripolis načelno odobrila sporazum med predstavniki alžirskih upornikov in francosko vlado, je OAS (»tajna armada«), organizacija francoskih desničarskih skrajnežev, ki se noče sprijazniti z izgubo Alžira, uprizorila po raznih alžirskih mestih serijo atentatov s plastičnimi bombami. V pičlih dveh urah je v samem mestu Alžiru eksplodiralo 117 bomb na raznih krajih, ki so povzročile znatno materialno škodo, posebno pa požare ter večje število človeških žrtev, ki pa še ni točno znano. Skupina pripadnikov OAS je vdrla v jetnišnico v Oranu ter pobila okoli sto jetnikov, povečini domačinov, ki so pristaši upornikov, ter zažgala zgradbo. Francoska policija se ne zgane, vojska, na katero stavi vsa upanja De Gaulle, pa čaka njegovih povelj.

De Gaulle zaenkrat še čaka z ostrejšimi ukrepi proti OAS, ker dokončna pogodba med alžirsko uporniško vlado in Francijo še ni podpisana. Ako bo pa to izvedeno, pa je pripravljen zopet uporabiti izredna pooblastila, da stre dejavnost OAS in prepreči spopad med domačini in francoskimi naseljenci v Alžiru, ki ga hoče OAS

trebna, da raste v nas notranji človek in premaga ovire duhovnega napredka. Zavedajmo se, da smo v stanu padle človeške narave, nagnjeni k slabemu. Zato je treba, da premagamo vse, kar nas loči od Boga in našega velikega cilja v Bogu. Molitev, post in miloščina, to so stara in vedno nova preizkušena sredstva, da se obnovimo v duhovnem življenju.

Treba je le, da imamo dobro voljo. Bog nam da svojo milost. Velja beseda apostola: »Vse premorem v njem, ki me krepeča.« Kristus nam je zaslužil s svojo življenjsko daritvijo milost, ki nam jo deli, če so naša srca pripravljena, da sprejmemo dar božjega obiska milosti. To pot so hodili naši bratje in sestre, ki so že na cilju. Za Kristusom je hodila to pot Marija, ki je postala srednica milosti, naša Mati, za njo nešteta množica izvoljencev, ki so hodili strmo zmagovito pot za Kristusom.

Ali bomo hodili to zmagoslavno pot tudi mi? Postojmo v začetku postnega časa. Kaj nam je storiti, če hočemo živeti pravo božje življenje, ki je edino vredno našega truda in dela?

Vigred se je povrnila. Začnimo z veselimi srcem orati in sejati na njivi našega srca.

Podjunski gospodarji!

V nedeljo, dne 11. marca, se snidemo ob 9. uri dopoldne v Skocijanu na gošpodarskem tečaju. Najprej se skupno udeležimo sv. maše, nakar se zberemo v farnem domu. Tam bodo dopoldne podali referate gospod svetnik Mirko Kumer, inž. Martin Zechner in dr. Marko Dumpelnik. Popoldne pa bo predaval predsednik Narodnega sveta dr. Valentin Inzko. Nato sledi razgovor o izgraditvi organizacije našega podjunskega okraja.

Pridite iz vseh občin na naš skupni gošpodarski pomenek!

Osrednji odbor KGZ

K R A T K E V E S T I

Polkovnik Glenn je po kratkem počitku po svojem poletu v veselje, pri čemer je bil trikrat obkrožil Zemljo, minuli teden napravil krožno potovanje po Združenih državah. V Washingtonu ga je v Beli Hiši sprejel državni predsednik Kennedy, parlament se pa je zbral na svečano sejo, da sliši nagovor prvega Amerikanca, ki je bil v vesolju in se od tam vrnil. Med drugimi mesti je obiskal tudi New York, kjer so mu napravili takozvano »ticker-parade« na ulici Broadway. Po starem običaju prebivalci New Yorka iz te ulice nebotičnikov zasujejo za odličnega obiskovalca s konfeti in zrezanimi koščki papirja. Zbralo se je 4 milijone glav broječa množica, ki je Glenna navdušeno pozdravljala. Mestni oddelek za pometanje cest je po proslavi ugotovil, da so Glenu zmetali na glavo 3,4 tone papirja, kar je rekord vseh časov. Pred njim so bili podobne časti na Broadwayu deležni med drugim markiz Lafayette, francoski častnik, ki je pomagal Amerikancem, da so se uprli britanskemu kralju (leta 1824), Charles Lindberg, ki je prvi preletel Atlantski ocean (1927), general Eisenhower, ki je premagal Nemce (1945), in general McArthur, ki je premagal Japonce (1951).

Prvo sovjetsko letalo Mig 15 so dobili v roke nepoškodovano zapadni vojaški strokovnjaki ko je minuli teden 25-letni pilot rdeče kitajske armade Liu-čeng-si pobegnil s kitajske celine na otok Formozo ter se z letalom predal Čankajškovim oblastem. Ko je pilot srečno pristal, je bil v tem hipu bogat mož, kajti protikomunistična vlada generalisima Čankajška je razpisala nagrado 1000 unč zlata (28 kg) ali okoli 1 milijon šilingov za nepoškodovano letalo. Pred njim je že več letalcev poskusilo pobegniti, toda vselej je bilo letalo bodisi v zraku sestreljeno od prijateljev ali sovražnikov, ali pa se je raztreščilo pri pristanku.

»Opernball« na Dunaju, je tudi letos bil višek družabne sezone v naši prestolnici. Potekel je v polni hiši ob veselih zvokih številnih godb, plesalo se je vse, od valčka in polke po do twista, dragi šampanjec (700.— šil. steklenica) je tekel v potokih, toaletne dam so bile vidni dokaz rastočega blagostanja izbrancev, ki so si mogli privoščiti obisk opere ta večer. Ondi so se seveda zbrali vsi odličniki, z državnim kanclednikom dr. Schärфом in zveznim kancelerjem dr. Gorbachom na čelu. Glavna atrakcija na tem plesu, dve mladi dekleti iz Holandske, princesi iz kraljevske hiše. Številni plesalci so ju mogli občudovati samo od daleč, ker se v njuno ložo ni moglo kar tako. Zaradi spora med prosvetnim ministrom kot vrhovnim šefom gledališča in dosedanjim hišnim gospodarjem opernim direktorjem Karajanom, ki je odstopil, so letos namesto slavnega dirigenta sprejemali goste štirje najuglednejši člani državne opere, komorni pevci, med katerimi je bil tudi Slovenec Anton Dermota.

Zopet novi tisočaki

Pred kratkim so bili dani v obtok novi bankovci za tisoč šilingov s sliko izumitelja svetovno znane električne turbine, Kaplana. Doživeli so popoln neuspeh pri občinstvu in sicer zato, ker so po formatu povsem enaki bankovcu za 100 šil., po barvi pa tako slični, da jih je kaj lahko zamenjati. Zaradi javnih protestov je Narodna banka najprej ustavila nadaljnje razpečevanje teh bankovcev, sedaj pa je naznanila, da bodo »Kaplanski bankovci« zamenjani z novimi, ki bodo večji. Gospodom pri Narodni banki, ni prav nič pomagalo sklicevanje na ameriški zgled. Ameriški bankovci so namreč vsi enakega formata in kljub temu se nihče ne zmoti, na primer da bi zamenjal 1-dolarski bankovec (25 šil.) s 100 dolarskim (2.500 šil.). Se pač vidi, da Avstrija še ni Amerika in da Amerikanci pač bolj pazljivo »obračajo« denar.

Največja letalska nesreča v zgodovini se je zgodila minuli četrtek, ko je veliko potniško letalo Boeing 707 kmalu po vzletu z letališča Idlewild v New Yorku še iz nepojasnjenih vzrokov omahnilo in treščilo v močvirje, pri čemer je silovita eksplozija pretresla okolico. Od letala so ostale samo kadeče se razvaline, v katerih je našlo smrt 95 oseb ki so bile v letalu.

Politični teden

Po svetu . . .

Tudi ameriški atomski poskusi

Z globokim glasom je minuli petek predsednik Kennedy naznanil svetu odločitev, ki jo je marsikdo že pričakoval: »Danes sem dal Atomski komisiji in obrambnemu ministrstvu pooblastilo, da izvedeta serijo atomskih poskusov v ozračju«. Je to odgovor na serijo okoli 50 sovjetskih atomskih poskusov minulo jesen, potem, ko je Sovjetska zveza samolastno prekinila atomski premirje. To premirje je trajalo od oktobra 1958 do septembra 1961 ter se je po 353 brezuspešnih sejah predstavnikov treh atomskih velesil v Ženevi (Združenih držav, Sovjetske zveze in Velike Britanije) zaključilo tako, da so se delegati skregani razšli, ker se niso mogli sporazumeti v dveh glavnih točkah: prepovedi atomskih poskusov in uvedbi učinkovite mednarodne kontrole atomskega oboroževanja. Predsednik Kennedy je svoj težki sklep obrazložil s tem, da so pravkar zaključene preiskave rezultatov sovjetskih poskusov pokazale, da zaenkrat Sovjetska zveza sicer še ni do-

PISCEM „VESTNIKA“

Z napadi na glavnega urednika »Našega tednika - Kronike« so se pisci »Vestnika« z »izbranim« besednim zakladom, katerega so se v svojem glasilu dne 23. februarja poslužili, pred slovensko in nemško javnostjo sami najbolje označili. Uredništvo »Našega tednika - Kronike« ne smatra za potrebno, da bi na take nedostojne napade sploh odgovarjalo.

Dr. Valentin Inzko,

za uredniški odbor „Našega tednika - Kronike“

hitela Združenih držav na področju atomske tehnike in oborožitve, vendar pa, da si je prav v septembrski seriji poskusov pridobila znatne nove tehnične izkušnje. Zato Združene države ne morejo več čakati in verjeti obljubam sovjetske propagande o razorožitvi, posebno, ker je izkušnja pogojanj v Ženevi pokazala, da so Sovjeti atomski premor pogajanj izkoristili zato, da se v miru pripravijo na nove poskuse. Ameriška vlada je naslovila poslednji poziv na Sovjetsko zvezo, da pristane na prepoved atomskih poskusov ter na uvedbo učinkovite mednarodne kontrole atomskega oboroževanja vsaj do 15. aprila. Ako do takrat ne bo dosežen sporazum glede teh dveh točk, bodo potem proti koncu aprila Združene države začele z izvajanjem že določenega poskusnega programa na nekem samotnem otočju v Tihem oceanu.

Zapad v zadregi

Sovjetska vlada je na ta poslednji poziv Zapada nemudoma odgovorila in sicer negativno. Označila je ameriške poskuse kot »napadalno dejanje«, njeni pa da so služili zgolj miru! Moskvska vlada je brzkone že računala s skorajšnjo obnovno atomskih poskusov v Združenih državah, zato je že pred tedni Nikita Hruščev vrgel svoje najmočnejše in najmodernejše rakete, ki lahko ponesejo uničevalne atomske bombe kamorkoli na Zemlji, v ropotarnico in izvlekel iz gajbice miroljubnega golobčka. Kennedyjevo sporočilo je že padlo v sredo nove sovjetske mirovne ofenzive v hladni vojni. Ta propagandna ofenziva je dosegla svoj višek v predlogu Hruščeva, da se naj za 14. marec sklicana oborožitvena konferenca 18 pomembnejših vojaških sil Zapada in Vzhoda v Ženevi, sprejme iz konference na ministrski ravni v vrhunsko konferenco. Kot običajno, je tudi topot Hruščev mogel računati na nesoglasja v zapadnem taboru. Združene države, Francija in Zapadna Nemčija so odklonile sovjetski predlog, ker bi bilo treba vrhunsko konferenco najprej temeljito pripraviti.

Angleži, kot ponavadi, so bili v svojem odgovoru na sovjetski predlog »prožnejši«. So sicer odklonili spremembo marčeve razorožitvene konference 18 držav v »vrhunski sestanek« vendar so se izjavili, da bi bilo treba nekoliko kasneje tak vrhunski sestanek na vsak način sklicati.

Združene države se nahajajo v neprijetnem položaju, kajti v notranjosti so razdeljene na dva močna tabora, eni hočejo kar največje atomske poskuse, drugi pa so proti njim. Sedanja obnovitev atomske oboroževalne tekme meče seveda zelo temno senco na razorožitveno konferenco v Ženevi, ki se bo začela 14. marca. Nekateri se bojijo, da utegne Sovjetska zveza ameriški sklep o obnovitvi atomskih poskusov

izkoristiti za to, da razbije to konferenco. Pa tudi v nevtralnih državah v sedanjem položaju najbrž sicer neizbežni sklep Združenim državam o obnovitvi atomskih poskusov ne bo pridobil Ameriki kaj prida prijateljev, čeprav je predsednik Kennedy zagotovil, da bodo pri napovedanih poskusih takozvani atomski odpadki (ki so škodljivi zdravju), zmanjšani na najmanjšo mero. To je namreč trdil tudi Hruščev pri svojih poskusih. Geigerjevi števeci, ki merijo zdravju škodljivo radioaktivnost, pa so po poskusih govorili drugače.

Atomska mōra leži nad človeštvom

Nova atomska oboroževalna tekma med obema blokoma pa vendarle leži kot mora nad človeštvom in to čutijo tudi državniki. Hruščev je sklenil, računajoč na ljudsko pozabljenost, da zagrabi bika za roge. Zato je predlagal »vrhunsko konferenco«, od katere ljudstva pričakujejo bogzna česa. Tudi zapadne sile morajo s tem razpoloženjem računati in od tod njihovo izmikajoče stališče. Položaj je pač tak, da kadar ena izmed velikih sil, to je Sovjetska zveza ali pa Amerika hoče imeti vrhunsko konferenco, nasprotniku ne preostane nič drugega, kot da na predlog pristane. Ameriški predsednik Kennedy, ki se je lani junija v podobnih okoliščinah že sestal s

. . . in pri nas v Avstriji

Nacionalizem in neonacizem

Po procesih proti pomagačem južnotirolskih teroristov v Gradcu je sledil znani proces proti skupini študentov (Avstrijcev in Nemcev), v Rimu, kjer so padle trde sodbe, ki so razumljivo zbudile ostre komentarije v Avstriji. Vsekakor je pritrđiti, da glavni krivci niso bili zadeti po sodbah v Rimu, ker vročeglavni študentje, ki so se s plastičnimi bombicami po žepih sprehajali po Italiji, so bili zgolj orodje bolj prebrisanih podpiholvalcev iz varnega zavetja. Krivda tistih, ki so sedeli na zatožni klopi v Gradcu je bila sicer ugotovljena po sodbi avstrijske pravice, le da je kazen ostala, na kar so bili obsojenci provizorično izpuščeni. Tistim Južnotirolcem, ki so — po nedolžnem zaprtju — iz nepojasnih vzrokov pomrli v italijanskih zaporih, pa itak nobena človeška pravica ne more več pomagati. Celotna južnotirolska zadeva je politično preudicirana v tem smislu, da je zašla v roke radikalnim elementom, ki jim je resnična blaginja manjšin deveta briga, kot je ta bila Hitlerju, ki jih je zgolj uporabljal za svoje politične namene in je manjšinam končno preostalo le, da so na lastni koži plačevali za Hitlerjeve grehe. Najbolj tipični primer je vprav južnotirolska manjšina.

Zmešani graški tehniki in . . .

Da pa ljulika pretiranega nacionalizma še straši v naši državi, je zopet prišlo na dan v neki resoluciji študentov tehnike v Gradcu, ki so ugotovili, da more biti dober Avstrijec samo tisti, ki se priznava k nemški narodnosti. Kaj bi rekli Južni Tirolci, če bi kaj takega sklenili recimo študentje milanske tehnične visoke šole.

Resneje kot sklep graških študentov tehnike je treba presojati časopisne komentarije, ki so se povečini strinjali z graškimi »jezimi mladeniči«, kljub temu ali onemu pridržku. Neki tukajšnji list je celo trdil, da so bili Nemci za časa nekdanje habsburške monarhije zapostavljeni, in da je madžarski, »pemski« in hrvaški jezik včasih več veljal kot nemščina. Se pač vidi, da je pisec pri zgodovini spal ali pa nameroma pozabil Schönererja in njegove, narodnostne boje v nekdanji monarhiji, ki so končali z njenim propadom.

Da pa ne gre za osamljen primer, pa pričajo tudi nasprotja, ki so izbruhnili med »zmernimi« in »radikalnimi« krogi v »Bergiselbundu« ter končala z izstopom najvidnejših predstavnikov obeh vladnih strank v tej organizaciji.

Sicer pa kljub vsemu namernemu zmanjševanju ponovno dviganje grebena pretiranega nemškega nacionalizma v Avstriji povzroča hude skrbi odgovornim organom. Pravosodni minister pripravlja izredni zakon za zaščito države, dočim drugi mislijo, da obstoječi zakoni že zadoščajo, samo treba bi jih bilo izvajati. Brzkone bo v enem ali drugem stališču nekaj resnice. Vendar bo tako ob novem zakonu ali brez njega neobhodno potrebna resna volja pri-

Hruščevim na Dunaju dobro ve, da taki sestanki v naglici ne vodijo nikamor. To ve tudi Hruščev, toda ne gre se za to, ali je moč doseči kak sporazum, temveč le za to, kdo bo komu »zaribal« pred očmi svetovne javnosti, »črnega Petra«, kajti tako kot sedaj izgleda, so razlike, posebno pa nezaupanje med obema svetovnimi blokoma prevelike, da bi moglo priti do kakkega sporazuma.

Z ozirom na to, da utegne kljub novim atomskim gobam, topot sredi Tihega oceana vendarle priti do vrhunske konference enkrat poleti, se Vzhod že sedaj pripravlja na to, da si za ta sestanek ustvari čim bolj ugodne izhodiščne položaje. Hruščev je poklical v Moskvo svojega zvestega služabnika v Vzhodni Nemčiji Ulbrichta. Oba rdeča bratca, veliki sovjetski in mali nemški sta ugotovila, da v vsem soglašata (kdo bi se temu čudil?), namreč tako glede sklenitve separatne mirovne pogodbe med Sovjetsko zvezo in komunistično Vzhodno Nemčijo kot tudi glede ureditve »berlinskega vprašanja«, ali z drugimi besedami, glede izgona zapadnih zaveznikov iz zapadnega dela Berlina. Res so se v zadnjem tednu začele množiti šikane sovjetskih čet, ki amerškemu poveljniku niso dovolile vstopa v vzhodni del mesta. Berlin je po utrditvi »kitajskega zidu«, ki loči nekdanjo prestolnico na dva dela, postal neke vrste kurje oko Zapada, na katerega lahko Sovjeti vsak čas stopijo, da svojega nasprotnika dražijo.

stojnih organov za vestno izvrševanje zakonov, kajti sicer ostanejo redni in izredni zakoni le mrtva črka na papirju.

Priprave za volitve tečejo naprej

Kljub tem »stranskim skrbem« se pa obe stranki pripravljata za bližnjo volilno borbo. Tako kancler dr. Gorbach kot podkancler dr. Pittermann — kot da bi se zavedala, da na obljube volilci ne dajo več dosti — sta si postavila obsežen delovni program, ki mora biti opravljen še pred novimi volitvami. Dr. Gorbach je naštel 35 zakonov in drugih zadev, ki jih je treba urediti še pred razpustom parlamenta. Podkancler dr. Pittermann si je sestavil spisek 30 zakonov, o katerih misli, da so nujni. Če ta dva seznama pobliže pogledamo, opazimo, da imate oba gospoda na seznamu skoroda iste zakone in da v glavnem zahtevata iste reči. Kdor pa zasleduje notranjo politiko zadnjih let bolj pozorno, bo pa ugotovil, da gre povečini za zadeve, ki že itak dolgo ležijo po predalih, zato ker se koalicijska partnerja doslej nista mogla sporazumeti o vsebini ustreznih zakonov. Z besednimi zahtevami kot pospeševanje gradnje stanovanj, davčna reforma, znižanje uslužbenskega davka, šolski zakon, itd. itd. itd., še ni nič rečeno, kajti vsak partner si pod temi besedami kaj drugega predstavlja. Ne gre torej za besede, ampak za njih vsebino in tu se obe stranki razlikujeta. In v te razlike se bo moral volilec poglobiti ter o njih odločiti.

„Österreich ist deutsch!“

Katoliško usmerjena dunajska revija »Die österreichische Furche« je objavila pismo Huberta Rečeteriča, gradiščanskega Hrvata, pod naslovom »Kot Hrvat v avstrijski vojski«:

»S težkim srcem se obračam na časopis 'Die Furche', ki v boju za pravice nemške manjšine na Južnem Tirolskem nikdar ni zatajil, da so tudi v Avstriji manjšine.

Prepričan sem, da je velika napaka, če se borimo samo za Južne Tirolce, na drugi strani pa 'ne razumemo', da žive v Avstriji poleg državljanov nemškega materinega jezika tudi Slovenci, Hrvatji, Čehi in Madžari, ki imajo prav tako pravico do obstoja.

Že večkrat me je presenetilo, da mnogi preprosto niso hoteli razumeti, da govorim v svojem rojstnem kraju s prijatelji in sorodniki po hrvaško. Slišal sem pripombe: »... kako to, da govoriš hrvaško, saj si vendar Avstrijec, Avstrija je nemška, Avstrijci govore nemški! ...«

Dovolite mi, da Vam opišem naslednji dogodek:

V dnevnem povelju, 15. januarja 1962 (Tankovski bataljon št. 1, Wiener Neustadt) nam je bilo vsem vojakom naročeno, da se naj prijavimo na komandi, če

SLOVENC

doma in po svetu

Spomin na prijatelja Slovencev

Prijatelj J. S. nam piše iz Clevelanda, ob 10-letnici smrti moža, ki ga moramo tudi na Koroškem ohraniti v lepem spominu. Je to pokojni Jaka Debevec, glavni urednik in lastnik dnevnika »Ameriška domovina« v Clevelandu. Ta list pri naša med drugim pod stalno rubriko poročila o življenju v naših treh dolinah. To rubriko je Debevec začel že leta 1949, vendar je šele leta 1952 dobila umetniško izdelano »glavo«, ki bralcu takoj pade v oči. Na uredniški seji dne 16. februarja 1952 na Debevecem stanovanju je padel ta sklep, nakar je njegov sodelavec za Koroško, prof. Sever takoj naročil osnutek pri akademskem slikarju Francetu Goršetu. To zaglavje je potem postalo stalno v listu in preko njega so slovenski rojaki v Združenih državah bili stalno obveščeni o koroških Slovencih. Jaka Debevec je umrl dne 15. aprila 1952, toda njegovo delo je ostalo in ob poštvalnosti njegovih sotrudnikov in naslednikov živi naprej.

Hoffmanove pripovedke v slovenščini v USA

Glasbena matica v Clevelandu (USA) je izvedla znano Offenbachovo opero »Hoffmanove pripovedke« v slovenščini. Dvorana slovenskega doma na St. Clair Ave je bila nabito polna in nastopajoči, posebno dirigent Anton Šubelj, svojčas sam znamenit pevec, so bili deležni zaslužnega odobravanja. Neki ameriški slovenski list je po predstavi zapisal: »Naša srca so prekipela od radosti zanosa in miline ob lepoti čudovite skladbe, ki je vrela polne štiri ure kot neusahljiv vrelc iz grl slovenskih pevcev, razširjajoč čast in slavo slovenske kulture in slovenskega imena v tej deželi, oddaljeni tri tisoč milj od naše rojstne domovine.«

Nagel razvoj Kopra, prve slovenske luke

»Od začetka tega leta je koprsko pristanišče« besedno oblegano od ladij, ki čakajo da bi pristale ob pomolih slovenskega pristanišča, ki vsak dan pospešuje svoj nagli razvoj, poroča dopisnik beograjskega lista »Politika« iz Kopra in nadaljuje, da je ta lepi uspeh slovenske luke pripisovati modernim napravam in solidnosti poslovanja tega pristanišča, ki je posebno primerno za manipulacijo kolonialnega blaga (južno sadje, kava itd.). V letu 1961 je promet dosegel 250 tisoč ton, letos bi pa se naj povzpela na 300 tisoč ton, ko bo pa dograjena do konca operativna obala v dolžini 400 metrov, pa bi se naj zvišal celo na milijon ton, s čimer bi se Koper iz nekdanjega zapuščenega ribiškega mesteca dvignil med večje sredozemske luke.

Pristojni krogi v Sloveniji so povzeli iniciativo za izgradnjo železniškega priključka na nekdanjo »Južno železnico«, vendar je državni tajnik iz prometnega ministrstva v Beogradu Cetinič ob priliki svojega obiska v Kopru izjavil, da zaenkrat ni v državnem proračunu denarja za ta projekt, ter svetoval, da naj zbere slovenska industrija potni denar. Sicer pa je tudi on vseskozi pohvalil poslovanje pristaniških naprav.

Boris Orel je bil brnški rojak

K naši vesti o smrti zaslužnega slovenskega narodopisca ravnatelja Etnografskega muzeja v Ljubljani, dr. Borisa Orela, v predzadnji številki še dodajamo, da je pokojni ugledni znanstvenik bil koroški rojak z Brnce.

Menim, da je treba ljudi pri nas drugače vzgajati. Toda ne tako, kot sem slišal na nekem izobraževalnem tečaju, preden sem odšel v vojsko: »... v Avstriji žive tudi Slovenci, Hrvatji, Čehi in Madžari. Naša naloga je, da te nacionalne skupine izenačimo in stopimo z našo' ...«

O Braziliji

(Popotne vtise popisuje koroškim bralcem Vinko Zaletel)

„MACUMBA“

Ko me je zjutraj g. Vinko Mirt zapeljal z avtom v mesto, sva kmalu pod njegovo hišo pred križiščem obstala. Stop! Kaj pa je to? Tam na sredi križišča je zaznamovan krog, notri v krogu gorijo sveče, so raztresene cigare in cigarete, steklenice vina in pa — petelin. Jaz Vinko sem se čudil, oni Vinko pa nič, on je tega že vajen. Pojasni mi, da je to »macumba«.

V Brazilijo je namreč prišlo v prejšnjih stoletjih zelo veliko črncev. Pravzaprav črnici niso prišli sami, ker so jih trgovci pokupili kot sužnje v Afriki nekako tako, kot danes kupujejo živino, jih z ladjami prepeljali v Brazilijo, kjer so morali v prav nečloveških razmerah delati na raznih plantajah. Ko je bilo suženjstvo odpravljeno, so se poročali z belci in tako so poleg »beso-lih« in »črncev« nastali mešanci, mestici ali mulati. Črnec je danes v Braziliji še 10 milijonov. Črnici so prinesli s seboj, razne afrikanse običaje, seveda poganstvo, ker so bili tedaj pagani. »Macumba« je afriška beseda in pomeni ples. Pojavlja se v različnih pokrajinah v različnih oblikah in jo gojijo črnici in mulati. Tukaj v deželi Sao Paulo pomeni predvsem klicanje hudih duhov, da komu škodujejo, ali dobrih duhov, da odganjajo nesrečo, izpolnijo kako prošnjo, ki je večkrat ta, da pridobijo ljubezenskega tovariša.

Po polnoči izberejo križišče ali pa kraj blizu hiše dotičnega, komur je namenjena. V krog dajo to, kar sem omenil, steklenice so seveda zapečatenne. Če je »macumba« posebno važna, potem morajo postaviti v sredo kroga črnega petelina. Macumbi napravijo ponekod tudi na pokopališčih ali na čolnih, kateri živijo ob morju. Zanimivo pa je, da se Brazilci, tudi beli, ne dotaknejo tega in resno mislijo, da ima moč nad tem, komur je namenjena. Kjer je malo krščanstva, je pa več vražarstva, prazne vere in posebno urokov. So pa tudi macumbe, kjer je včasih prav visoki vrednosti raztresen denar.

Vinkov tovariš Jančar je pa že dvakrat dobrega petelinčka snedel. Petelin jim je namreč v strahu za življenje ušel, on ga je prihodnji dan ujel in pojedel... Tako je Slovenec napravil z macumbo, pa mu zato noben hudi duh ni škodoval.

Še mnogo poganov

V Braziliji je še danes precej poganov: Indijancev in črncev oz. priseljencev iz Azije in Afrike. Nekateri se imajo za kristjane, pa niti krščeni niso. Č. g. Ceglar mi je pripovedoval o ženi, ki je šele po poroki razodela, da še ni krščena in da misli, da krst ni potreben, ker je samo za otroke. Ali Indijanec, ki je na smrtni postelji, ko je prejel vse zakramente za umirajočce, rekel: vse je bilo lepo; le nekaj bi si še želel; da bi bil krščen. Tudi med katoličani je marsikje praznovanje. Če n. pr. otrok

ne more kmalu govoriti, vlijejo v cerkveni zvonček blagoslovljeno vodo in dajo otroku piti, da se mu »jezik razveže«. Niso sami krivi, ko je pa tako pomanjkanje duhovnikov in sploh izobrazbe. Saj so v nekem kraju imeli učiteljico, ki ni znala ne brati ne pisati. In v nekem kraju je bil v časopisu oglas, naj se na pošti oglasi poštni direktor, ker je prišlo pismo zanj.

Č. g. Ceglar me je peljal tudi v semenišče Sao Roque 80 km izven Sao Paula. Tam ima on službo kot dušni pastir v sestriški bolnici. Zjutraj pride po naju avto nadškofijskega semenišča, da tako obiščem ta velikanski zavod, kjer sta bila profesorja preč. g. Alojzij Ilc in Viktor Pristov. Ni mi žal, da sem prišel iz sedemmilijonskega Buenos Airesa in štirimilijonskega Sao Paula v ta osamljeni kraj miru in lepote. Semenišče je na gričku in kamor pogledaš, vidiš le gričke. G. ravnatelj in drugi duhovniki so bili nadvse prijazni, imel sem pripravljeno lepo sobo in bil povabljen, da ostanem tam več dni. Na mizi je bilo toliko dobrot, vse vrste sadja in to je moje poželenje. Saj tukaj vse raste, kar je južnega sadja. Šel sem med banane, veliki vrtovi so okrog semenišča in občudoval velike cvetove banan in sadove. Tam so banane ali pomaranče mnogo boljše kot tukaj, kajti tam jih odtrgajo prav zrele. Za izvoz pa odtrgajo nezrele sadeže, da se med potjo ne pokončajo in zato nimajo več takega okusa. Blizu semenišča je tudi plavalni bazen, da bi si vročino sproti hladil. Tu sem si predstavljaj podoba raja. Kako lepo bi bilo tu preživeti vsaj nekaj dni, to bi bile zame res počitnice in vabijo me... Jaz pa po Prešernovo... »brez miru okrog divjam«, vsak dan je določeno, skoro vsaka ura, kdaj se odpeljem drugam, odletim z letalom, da bom pravočasno doma, da preveč ne zamudim... Žrtev službene gorečnosti.

Dežela kave in naravnih zakladov

Kavina drevesa sem že videl, toda da bi v Braziliji ne videl kavnih nasadov ali plantaž, to bi bila sramota. Zato sem prosil, da naju je semeniški šofer zapeljal z avtom h nasadom kavovca. Preko hribov in dolin, po takih poteh, da se je avto jokal, toda tu sem vsaj videl pravo Brazilijo, ko se menjavata pragozd, neobdelana zemlja s kulturo, nasadi kavovca in sadovnjaki. Zemlje je ogromno. Tukaj sem videl pragozd: velika drevesa, pod temi manjša drevesa, med drevesi grmovje, vsa drevesa in grmovje pa prepletajo ovijalke, zajedalke, da je vse gosto in prepleteno. Tu ne prideš skozi drugače kot z nožem in sekiro. Ko sem le poskušal priti nekaj metrov v pragozd, se mi je udrlo pod nogami in oster kameň me je ranil, da sem bil krvav. Kdo bo torej čistil tak gozd? Zato gozdove ali z grmovjem pokrito zemljo sežigajo, da ogenj opravi svoje delo in

torjev. Napravili so torej približno isto, kar je v mednarodnem daljnopisu že dalj časa običajno: vsaki besedi so dodelili določeno številko in delo kalkulatorja je bilo preprosto v tem, da je k vloženi številčni vrednosti poiskal drugo določeno vrednost, ki jo je nato pisalna naprava v stroju napisala. Naj navedemo primer: angleškemu izrazu za besedo »in«, torej besedi »and«, so dodelili številko 24.786. Brž ko so vložili v stroj to številko z luknjičastim trakom ali luknjičastim papirjem, je stroj pokazal številko 513, ki je podala v črkah francosko besedo za »and«, namreč »et«.

Seveda so kmalu spoznali meje takih mehaničnih slovarjev, ki so naravno dobavljali le prevode besede za besedo brez ozira na slovnična in pomenoslovna pravila. Mehanični slovar je za posamezni vloženi pojem v enem jeziku pogosto izvrigel tri ali štiri v drugem jeziku, ker so pač zadevni besedi v tujem jeziku ustrezali trije ali štirje različni pomeni, a stroj se ni kajpada prav nič oziral na sintakso, na stavkoslovje.

Tehnični napredek v razvoju elektronskih računskih strojev pa je kmalu dovedel do tega, da so do določene mere lahko izločili nekatere pomanjkljivosti. Leta 1950 v Združenih državah izdelani elektronski računski stroj Zephir sicer pri besedah z različnimi pomeni še vedno ni znal izbrati tistega pomena, ki je odgovarjal zvezi besedila v tujem jeziku, imel je pa v programu že dodatna pravila, ki so poskrbela za pravilni vrstni red besed v prevodu. Ta

obenem uniči kače in drugi mrčes. Tako dobivajo zemljo za kulturo. Ker je tam toliko sežiganja, nisem tam nikjer videl plavega neba, sonce je sicer pripekalo, pa pa se je komaj videlo skozi meglo, ki jo preko vse pokrajine ustvarja dim.

Brazilija ima še velikanske možnosti za delo in preživljanje. Zato se tudi tako vse-ljujejo ne le Evropejci (Portugalci, Španci, Italijani), ampak predvsem Japonci, Kitajci in Črnici. Japonci so priznani predvsem kot vrtnarji in cvetličarji. To je njihov monopol. So skromni, pridni in poštini. Ko je g. Ceglar enkrat prosil sestre, da bi pri kosilu dobil tudi solato, mu je sestra rekla: »Zalibog nimamo tukaj nobene solate, ker tu blizu ni nobenega Japonca.«

Nazaj grede naju je šofer zapeljal na svoj dom. Ni nama pokazal svoje žene in

otrok, ampak to, na kar je najbolj ponosen: svojega konja, svoje sedlo z vsem, kar spada zraven: okrasje, laso (vrvi), rog, bogato vezan usnjati pas z denarnico, patroni in samokresom (Pistole). Na konju je bil šele pravi Braziljanec. Ta pa ni ponosen kot »caboclos« (kmet), ampak bolj kot »bandeirantes«. Bandeirantes so bili v 17. in 18. stoletju pogumni osvojevalci Brazilije, neustrašeni pustolovci na konjih, ki so šli za zastavo v vse boje in nevarnosti. Danes jih opeva narodna pesem. Saj so oni ustvarili veliki »Brasil«. Ali bolj po pravici: tudi oni, ki so prišli za njimi; to so bili misijonarji, predvsem pa jezuiti. Morda nikjer na svetu niso imeli jezuiti toliko vpliva, niso toliko ustvarili kot prav v Braziliji. Njim bi morala država pravtako postavljati spomenike kot »bandeirantes«!

(Se nadaljuje)

Zgodovinska slovesnost v ljubljanski stolnici

V nedeljo, dne 4. marca, zvečer ob pol sedmih je bila v ljubljanski stolni cerkvi izredna in zgodovinska slovesnost. Vladajoči papež Janez XXIII., ki se vedno rad spominja svojega obiska v Ljubljani, ko je bil še papeški zastopnik v Bolgariji, je naročil zagrebškemu nadškofu dr. Franju Šeperju, (ki po smrti kardinala dr. Alojzija Stepinca vodi zagrebško nadškofijo), da slovesno umesti dosedanega škofa dr. Vovka za ljubljanskega nadškofa ob priložnosti povzdiga ljubljanske škofije v nadškofijo.

Po slovesni procesiji duhovščine in cerkvenih dostojanstvenikov iz nadškofijskega dvorca v katedralo sv. Nikolaja so najprej prebrali posebno tozadevno papeško pismo, ki se imenuje latinsko »bula«. Iz tega zgodovinskega pomembnega pisma za slovenski narod povzemamo naslednje papeževe besede:

»Janez, škof, služabnik božjih služabnikov, v večem spomin! — Kadar je zbor kanonikov ljubljanske škofije ob veseli in srečni priložnosti, ko je ta škofija od ustanovitve dopolnila 500 let, pri nas zaposil, naj to cerkev odlikujemo z naslovom »nadškofijska«, smo uvideli, da je tem prošnjam treba pritrditi. Ta ljubljanska stolnica namreč ni samo po starosti silno odlična, marveč se je brez prenehanja odlikovala tudi po duhovnih delih vernikov in po zvestobi do Apostolskega sedeža in rimskih škofov bodi v sreči, bodi v nesreči. Ko smo vse to pretehtali, bi tudi Mi radi počastili omenjeno slovesnost ter podali častitljivemu bratu Antonu Vovku, zdaj odbranemu ljubljanskemu nadpastirju, vsej duhovščini in vsemu ljudstvu dokaz naše naklonjenosti. Zato uporabimo svojo najvišjo oblast in to, kar sledi, odločimo in ukažemo: Ljubljansko škofijo, ki je bila že prej naravnost podrejena Apostolskemu sedežu, povzdignemo na stopnjo in čast nadškofijske cerkve... Prav tako sedanjemu duhovnemu poglavarju podelimo odliko nadškofovskega naslova in mu damo oblast, da uživa temu primerne časti in pravice,

posebno da se ogrinja s palijem, kadar si ga po predpisih osebno izprosi pri sv. konzistoriju, da se nosi pred njim križ po bogoslužnih predpisih. Zbor kanonikov svete ljubljanske stolnice povišamo na nadškofijsko čast in stopnjo... Da se pa to izvede, je naša volja, da se za stvar zavzame častitljivi brat Franjo Šeper, zagrebški nadškof... Naj poskrbi, da se o izvršitvi narede listine... Naša volja je, da to pismo imej veljavo zdaj in jo ohrani za naprej. Zaradi tega ukažemo, da veljaj za popolnoma neveljavno in prazno, če kdo s kakršno koli oblastjo vede ali nevede kaj stori zoper to, kar smo Mi razglasili. Vrh tega ne sme nihče te listine naše volje ne uničiti ne pokvariti. Če bi kdo te naše določbe na splošno zavrnil ali pa kakor koli okrnil, naj ve, da ga zadenejo kazni, določene za tiste, ki bi ne izvršili papeških ukazov... Dano v Rimu... v letu Gospodovem Našega pontifikata četrtem«.

To listino je podpisal sveti oče Janez XXIII., nato pa kancler sv. Cerkve argentinski kardinal Jakob Copello (velik prijatelj Slovencev), tajnik konzistorialne kongregacije kardinal Karel Confalonieri in drugi uradniki. Listino so opremili tudi s svinčenim pečatom.

Ko so v nedeljo v Ljubljani prečitali to »bulo«, je bila nato slovesna umestitev msgr. Vovka za prvega ljubljanskega nadškofa po povzdignjenju ljubljanske škofije v nadškofijo. Sledila je počastitev novega nadškofa s strani duhovščine, zastopnikov redov in drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Potem je bila pontifikalna maša prevzvišenega gospoda nadškofa ljubljanskega, za sklep pa je zadonela iz grl vse navzoče množice in iz vseh registrov orgel ljubljanske stolnice hvalnica: »Tebe Boga hvalimo, tebe Boga poveljujemo« v slovesno zahvalo.

V imenu svetnih oblasti je novemu nadškofu izrazil čestitke predsednik ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko.

Mehanično prevajanje z elektronskimi stroji

Po mnenju cele vrste strokovnjakov bo z elektronskimi računskimi stroji že v nekaj letih mogoče avtomatično dobivati literarno brezhlebnne prevode. Še več: prevladuje mišljenje, da bodo končna stopnja tega razvoja stroji, ki bodo lahko vanje vloženo besedilo — torej na primer knjigo — samostojno brali, sami predelali in ga s svojo pisalno napravo dali iz sebe v drugem zaželenem jeziku. Ni izključeno, da bomo dobili celo stroje, ki bodo predstavljali govorenje besedo v tuj jezik in jo takoj v tem jeziku zvočno ponovili.

Seveda nas od uresničenja teh sanj loči danes še dolga pot, a razvoj zadnjih let je dokazal, da ni to nobena gola utopija. Kar zadeva konstrukcijo takih prevajalnih strojev, smo danes šele pri prvih začetkih, morda na tisti stopnji razvoja, ki so ga dosegli elektronski računski stroji leta 1945. Pa saj je tudi zamisel mehaničnega prevajanja še izredno mlada, da ne govorimo o prvem stvarnem uresničenju te ideje.

Pred 13 leti je Američan Booth sklenil konstruirati nekaj mehanični slovar. Po tem načrtu so v spominski in zbiralni del elektronskega računskega stroja vložili besede določenega jezika skupno z ustreznimi izrazi v drugem jeziku. Besede in črke so pri tem predstavili v številčne vrednosti, v skladu z delovanjem elektronskih kalkula-

kulator tudi ni več zbiral svojega »slovarja«, če smemo to tako imenovati, z elektronskimi cevmi in releji, ampak na vrtečem se magnetnem bobnu. S temi novimi tehničnimi možnostmi so znatno povečali hitrost dela in storilnost naprave.

Nekaj let pozneje se je z računskim strojem vrste IBM-701 posrečilo prevajanje iz ruščine v angleščino, pri katerem so bila upoštevana že tudi slovnična in sintaktična pravila. Nadalje je stroj ob različnem pomenu kake besede izbral ustrezní pomen v tujem jeziku na podlagi smiselne zveze in je celo tam, kjer je bilo to zaradi boljšega razumevanja v tujem jeziku potrebno, dodal ali izpustil zadevne besede.

Približno istočasno s temi poskusi so si predvsem v Združenih državah, Angliji in Rusiji v raziskovalnih inštitutih na vse načine prizadevali, izdelati uporabne prevajalne naprave. Ali je ta napor rodil kake sadove in kakšne uspehe so dosegli, je ostalo nepoučenim ljudem prikrito. Celotno strokovnjak je le težko povedal, kaj so dosegle posamezne raziskovalne skupine. Šele na zborovanju o predelavi znanstvenih informacij, ki ga je pred nekaj meseci priredila organizacija UNESCO v Parizu, je bilo mogoče primerjati izkušnje in izsledke po vsem svetu raztresenih raziskovalnih skupin in razpravljati o vprašanih avtomatskega prevajanja.

Slika, ki se je tam pokazala, je bila mnogo pozitivnejša nego so pričakovali. Na tem zborovanju podani strokovni referati so

predvsem pokazali, da ima danes svet že celo vrsto elektronskih prevajalnih naprav, ki lahko vseskozi razumljivo prevajajo znanstvena besedila, čeprav prevodi še niso knjižno neoporečni. Tako v Združenih državah kot tudi v Sovjetski zvezi in na Japonskem so temeljito preiskali primerne in ustrezajoče besede. Nastali so tako imenovani »elektronski slovarji«, ki so prikriti na določene specialne teme.

Tako so v nekem ameriškem inštitutu raziskali 250.000 ruskih besed po njih pomen in odnosih in stavkoslovju, nato pa sestavili iz njih enoten elektronski besednjak s slovničnimi pravili. Ta slovar je verjetno zdaj najtočnejša taka naprava na svetu.

V nekem drugem zavodu obratuje kot prevajalni stroj elektronski kalkulator, ki deluje sicer s posebnim, strojnemu jeziku prilagojenim slovarjem in se zato ne ozira na slovnične in pomenoslovne posebnosti. Stroj zmore na primer le stopnjevanje pridevnikov z obrazili in torej pozna le oblike »dober, doberši, najdoberši« ali v angleščini za množino besede »mouse« miš, namesto pravilne oblike »mice« le izraz »mouse-s«. Vendar izdeluje stroj lahko razumljive in smiselne rusko-angleške prevode znanstvenih tekstov.

Tudi v Sovjetski zvezi imajo napravo za izdelavo angleškoruskih prevodov. Vsebuje 2.000 angleških pojmov in še več ruskih izrazov. Besedišče je prirejeno za prevode (Nadaljevanje na 5. strani)

KOTMARA VES

(Dolg pust - in mnogo porok!)

Pregovor: »Dolg pust, malo porok« se letos pri nas ni uresničil, kajti imeli smo 4 poroke. Kot prvi se je ojunal Miha Pak, mladi Kesnar na Plešivcu ter pripeljal Apolonijo Goričnik, pd. Prahulnikovo iz Šmarjete na svoj sončni dom, da bi delila z njim radosti in težave zakonskega življenja. Njegovemu vzgledu je sledil Jožef Lambichler, pd. Pvaželnov iz Hovča, ki si je izbral Karolino Payer za svojo življenjsko družico. Na pustno nedeljo pa je pristopila Betty Ušnik s svojim ženinom Erikom Fuchsom k poročnemu oltarju. Dori Paulič iz Stranj pa je poromala s svojim ženinom Francem Rulicem iz Kočuhe k Gospé Sveti, kjer mu je v Marijinem svetišču obljubila neomajno zvestobo. Želimo vsem ženinom in nevestam obilo sreče za skupno življenjsko pot.

Na pustno soboto je bila ob številni udeležbi pokopana na domačem pokopališču Ana Martič, pd. Kajžrinja na Novem Selu. Umrla je v Celovcu, kjer je zaman iskala zdravja. Naj ji sveti večna luč! Sorodnikom naše sožalje!

BELA pri ŽELEZNI KAPLI
(Smrtna kosa)

Na dan sv. Blaža smo položili k večnemu počitku Jakob Pasterka iz Bele. Dočakal je visoko starost 82 let, bil vedno zvest kristjan. Zelo rad je hodil v Cerkev, dokler je mogel. Ko je opešal je doma iskreno molil. Sedaj mu bo Bog dober sodnik in plačnik. Naj v miru počiva.

ST. JAKOB V ROŽU.

(Srebrni jubilej zakoncev Štikar)

Na delavnik se je zjutraj znašla vsa Štikrova družina pri sv. maši v naši kapeli. Oče je zbrano klečal v zadnji klopi, mati nekje v sredi, blizu nje otroci. Od devetih je manjkalo le bogoslovec, ki ga je zadržala gripa, da ni mogel priti. Mlajši bratec je ministriral. Pobožnost je sijala vsem na obrazu, samo Majdica v rdeči kapici in ognjenem plaščku je sklenjenih rok gledala v višino.

»Kaj mora to biti?« smo se z očmi zvedavo vpraševale gojenke, preden je mašnik vstopil k oltarju.

Slovesno je zadel harmonij in izbrane mašne pesmi so spremljale našo liturgično molitev. Globoko v dušo nam je segel klic iz Marijine pesmi »Mati dobrega sveta«: Svetuj nam, svetuj nam, o Mati. Kaj?

Po sv. maši nam je nagovor na slavljenca rešil uganko. Slišale smo, da obhajata naša soseda svoj srebrni poročni jubilej. Skozi trpljenje druge svetovne vojne sta morala iti. Ta je Štikrovo družino hudo zadela, a uničiti je ni mogla. Tudi bolezen ji ni prizanašala; dvakrat je pretižala bela žena, da ugrabi očeta.

Kot zvesti otroci katoliške Cerkve so Štikrovi živeli. Po 25 letih srečnega zakona slavljenca zadovoljno gledata svoj rod. Vsi otroci so hodili v naš vrtec, dve hčerki sta se gospodinjsko izobrazili na tukajšnji kmetijsko gospodinjski šoli, ena se zdaj uči za obrtno šiviljo pri naši mojstrinji.

Bogat zgled za nas in našo samovzgojo. Na očitnem primeru vidimo, da je zakonska sreča zasidrana le v življenju po božjih načelih, ki jih uči prava vera. Štikrovi so pridno zajemali iz zakladnice sv. daritve na križu. Težko je minul tudi delovni dan, da vsaj en družinski član ne bi bil pri sv. maši. Nedeljska dolžnost jim je pa bila vedno sveta.

Rozalija Hirs,
gojenka Kmetijsko gospodinjske šole
v Št. Jakobu v Rožu.

SELE

(Pustna prireditev v novi dvorani)

V drugi polovici februarja so začele krožiti vesti, da se naši igralci nekaj pripravljajo, da bo na pustno nedeljo igra. Na ta je pa bosa, smo neverjetno majali z glavico. Kako, kje pa naj bo igra, starega farnega doma ni več, v novi dvorani pa je še vse navskriž: ni odra, centralna kurjava in električna instalacija še nista dgotovljeni, manjka še tlak in stolov ni dovolj. Letos bomo pust opravili kar za pečjo!

Pa smo se zmotili! Zadnji teden februarja se je že vsak dan kadilo iz dimnika, prostori farnega doma so bili kar prijetno topli, električarji so tiste žice zvezali in ponoči je iz velikih oken električna luč močno ožarjala okolico. Odrski podij so pod vodstvom mizarkega mojstra Petra Hribnikarja postavili domači fantje, isti mojster in režiser pa sta rešila tudi vprašanje, kako montirati napravo za zaveso. Z ne-

Pri nas na Koroškem

upogljivo voljo sta žrtvovala celo nočni počitek in v nedeljo zjutraj je bil oder opremjen z zavesami. Glavno pročelno srebrno se leketajočo zaveso so požrtvovalna dekleta šivala v soboto v noč in tudi dvorano pospravila.

Brez vsake reklame in vabila in kljub deževnemu vremenu se je na pustno nedeljo popoldne zbralo v dvorani okoli 200 domačinov. Tokrat ni bilo tesnobe in dremanja kakor v prejšnjih letih, ker je dvorana mnogo prostornejša. Po uvodnih besedah g. kaplana Matka so nastopili domači pevci s pozdravno in drugimi narodnimi in selskimi pesmimi. Pri tem smo ugotovili, da je dvorana zelo akustična. Sledila je štiridejanska komedija »Beneški trojčki«. To je stara igra, prvokrat uprizorjena l. 1773, torej skoraj pred 190 leti v Parizu, polna zavozljajev in zapletljajev, ki se razvežejo šele v zadnjem dejanju, zato vzbuja mnogo smeha. Ni bilo lahko podati komedijo, ki ni zrasla v domačem okolju, a vendar se je dobro posrečilo. Igralci so imeli svoji osebnosti prikladne vloge. Najtežja je bila glavna vloga Zannetta, ki nastopa v treh vlogah. Je trikratni trojček, je osoren ošaben kapitan, prijazen vpluden gospod iz Benet in bebast nerodnež iz Bergama. Menimo, da bi ga med nami nihče bolje ne podal kakor naš Nantej Pristovnik. Tudi drugim igralcem velja naše priznanje.

Po končani prireditvi so se zopet oglašili pevci. Občinstvo se je zadovoljno razšlo, ob tej priliki se je nabralo 1280.- šil. prostovoljnih darov za novo cerkev.

S tem še novi farni dom ni otvorjen. Slovesna blagoslovitev in otvoritev bo po končanih delih, upamo, še letos.

OBIRSKO

(Našemu dušnemu pastirju)

Skoroda neopazno je za zunanji svet šel mimo jubilej našega gospoda župnika č. g. Tomaža Holmarja. Minilo je namreč dobrih deset let, odkar so č. g. prišli k nam na visoko Obirsko sredi visokih gora in šumečih gozdov, duše past. Toda vneto dušnopastirsko in kulturno delo našega priljubljenega gospoda farani poznamo in vemo ceniti. Prav posebno smo mu pa še hvaležni za njegovo vnemo pri gojenju naše domače pesmi, ki odmeva od Železne Kaple do Kort in nas vse povezuje v versko in narodno družino. Farani smo našemu dragemu dušnemu pastirju poklonili darilo, ki mu naj služi pri njegovem delu. Obenem pa mu bodi le skromen zunanji znak naše velike srčne hvaležnosti za njegov nesebični trud. F.

LIBUČE

(Pogled nazaj)

V teku leta se na vasi marsikaj zgodi. V spominu pa ostanejo le bolj pomembni dogodki. Nekaj takih dogodkov bomo tudi mi zapisali našim bralcem, da zvedo o našem gibanju in delu.

Že lani smo poročali o hudem neurju v začetku poletja, ki nam je prizadejalo mnogo škode. Od dežele in občine je bila obljubljena podpora vsem prizadetim. Pa, kakor se - hvala Bogu - rado zgodi, da neurje nekatere prizadene, drugim vendar prizanese, tako se rado zgodi tudi pri razdelitvi podpor ali odškodnin, da nekateri dobijo, kar se jim je obljubilo, za druge pa velja le nasvet: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« Tako je bilo in tako ostane v našem življenju.

Kar tiče verske prosvete na vasi, lahko zabeležimo aktivnost naših fantov in deklet pri farni mladini. Odbor sestavljajo povsod člani iz ljubške okolice. Kronika farnne mladine obsega številne sestanke, izlete in prireditve, katerih se naša mladina vestno udeležuje.

Gospodje kaplani so razgibali naše troj-

ne Libuče in Št. Jurij z večeri svetopisemskih razlag. Poleg dejstva, da taka razlaga veliko pove in da, je velikega pomena spoznanje samo: »Bodi zvest pravi veri svojih dedov!«

V adventu je devetkrat šla procesija mladih in starejših z Marijo iskat prenočišče pri družinah v Spodnjih Libučah. Lučke in petje jo je spremljalo. Lepo se je pri nas udomačil ta stari krščanski običaj in upamo, da tudi ostane.

Letos bomo lepo majniško pobožnost opravljali pred lepo prenovljenim Marijnim oltarjem. Da je naše »Andrejevo svetišče« v tako lepem stanju - saj so prenovljene tudi klopi in spovednica (o lepem glavnem oltarju smo pa že poročali), se imamo zahvaliti skrbnemu in podjetnemu g. župniku.

Pri Marinu smo že večkrat gledali slike o potovanju po Južni Ameriki, ki jih kažejo ob zanimivi razlagi č. g. Zaletel.

Dostikrat pa se glasi tudi godba, ki spremlja rajanje parov na ohceti, plesu ali »šrangi«.

V januarju pa se je Marinova gostilniška soba spremenila v pravo šolsko izbo. Kar 22 tečajnikov se je skozi mesec dni v januarju šolalo za vožnjo z avtom, traktorjem in drugimi motornimi vozili. Med tečajniki je bilo 5 žensk. Izpite so vsi dobro prestali, da jim lahko prav iz srca čestitamo k izredni pridnosti in uspehu.

Smrtnih obiskov je bilo v našem kraju v lanskem letu dvanajst; 8 žensk in 4 moške je pokosila smrtna kosa. Povprečna starost jim je bila 75 let.

Posebej pa hočemo omeniti žetev bele žene pri Brdniku v Podkrajju in pri Gradišniku v Šentjurski Podpeci. Bednikova mama in Gradišnikov oče sta bila izseljenca. Oba sta bila velika tppina, a prava kmečka stebra vernih slovenskih družin. Na žalost, da se taki stebri podirajo.

Vsem rajnim naj sveti večna luč.

Našim novim zibkam pa želimo, da jim darežljive rojenice prinese močne rasti in sreče na življenjsko pot.

GLOBASNICA

(Ljub obisk iz Št. Ruperta)

Na pustno nedeljo so nas obiskale gojenke Kmet. gospodinjske šole v Št. Rupertu pri Velikovicu. Bilo jih je poln avtobus. Prišle so z namenom, da nam nudijo prijetno pustno zabavo. V farni dvorani so predvajale pester spored. Uvodne besede so spregovorili domači g. župnik. Valovi smeha in burno ploskanje, ki je spremljalo prizor za prizorom, so pač najboljši dokaz, da ni bil program samo dobro izbran, ampak, da je bila tudi njegova izvedba posrečena. Na odru so namreč nastopale mestne dame in njihov razvajene hčerke, ponizne in priproste služkinje, starke in starce, ciganka, piskrovez, pisateljica - in ne vem kdo še vse - in v vse te po značaju različne vloge, so se naša dekleta imenito vživela. Poleg tega nam je predstavila globaška organistinja Nada Koren, ki obiskuje letos šentrupeško gospodinjsko šolo. svoj dekliški zbor, ki je ubrano zapel več narodnih. Ob koncu pa se je šest brhkih deklet zavrtelo še v ljubkem plesu. Veselim dekletom najlepša hvala za prijetno zabavo! In še pridite!

RADIŠE

(Lepa in vesela prireditev)

Za nedeljo, dne 26. februarja so nam naši idealni prosvetaši pripravili lepo in veselo prireditev. Pod vodstvom marljivega režiserja Simana so nam podali šaljivo igro »Stric v toplicah«. Številni gledalci, ki so našo obsežno dvorano napolnili do zadnjega kotička, so igralce za njihovo prizadevanje nagradili z navdušenim odobravanjem. Pa res zaslužijo naši igralci vso priznanje, kajti kljub temu, da so mnogi izmed njih družinski očetje, se niso strahili truda in izgube časa ter se res dobro pripravili in to kljub temu, da je zadnji teden bil sam režiser zaradi bolezni zadržan. Da je vendar igra dobro izpadla, dokazuje njegovo spretno roko pri razdelitvi vlog in še povečuje vrednost naših vrlih igralcev in igralk. Igra sama je že zadosti

NAŠIM GOSPODARJEM

Zaradi nenadne bolezni v družini je morala uradna ura svetnika deželne kmetijske zbornice g. Mirka Kumra v četrtek, dne 1. marca odpasti. Prosimo naše gospodarje za razumevanje! Nujne zadeve blagovolite sporočiti pismeno Kmečki gospodarski zvezi, Celovec, Viktringer Ring 26. Naslednja uradna ura bo v četrtek, dne 5. aprila, dopoldne.

PEVSKI ZBOR G A L L U S

Pevska vaja bo v soboto, dne 10. marca t. l., ob 13. uri v Heimlingerju. Pridite vsi in točno! Pevovodja

znana, zato njene vsebine ne bomo ponavljali. Je pa zelo primerna za pustni čas in nam je res nudila nekaj ur neskaljenega veselja. Odveč bi bilo tudi naštevati posamezne igralce in njih vrline, kajti prav vsi so se dobro odrezali. Posebno pa moramo poudariti čisto izgovorjavo. Veselo prireditev je zaključila naša domača pesem in čas je naglo mineval. Nikomur se ni mudilo domov. Še in še bi poslušali...

Ko se našim prosvetašem še enkrat zahvaljujemo, bi pa izrazili tudi željo, namreč da bi nam v postnem času ponovili vsebinsko globoko in času primerno resno igro, ki so jo lani tako mojstrsko podali ter da bi pritegnili v svojo igralsko družino še več mlajših močil!

Bil sem v Fatimi

(Pripoveduje Blaž Janschitz, Medgorje)

Bil je lep, sončen dan, ko sem v popoldnjek, dne 8. januarja, dopoldne odpotoval iz Monterosso v italijansko pristanišče Genova. Prenočeval sem tisto noč v hotelu Basilea v bližini postaje Principe v pristanišču (Stazione Marittima). V torek, dne 9. januarja, sem zgodaj zjutraj vstal in se podal v bližnjo frančiškansko cerkev k sv. maši. Po končanem sv. opravilu sem pozajtrkoval, nato pa se takoj podal v pristanišče. Cariniki niso bili strogi pri pregledu. Nato sem - prvokrat v življenju - stopil na krov velike preokceanske ladje »Federico«, ki je opoldne izplula iz Genove. Po Sredozemskem morju nas bo ladja peljala mimo španske Barcelone, nato mimo znamenitega britanskega oporišča Gibraltar na skali skozi istoimensko morsko ožino med Evropo in Afriko v Atlantski ocean ponesla proti portugalski Lizboni. Na ladji sem dobil čedno sobico - kabino - v kateri sem bil sam, in določen prostor, ki je nosil št. 19, pri pogrnjeni mizi v liki jedilnici. Južina je bila ob pol eni uri. Hrana in postrežba sta bili dobri in tudi vina ni manjkalo na mizi. Večerja je bila ob pol sedmi uri zvečer. Povprašal sem, kje je kapelica. Pokazali so mi jo. V njej sem našel več duhovnikov misijonarjev, ki so potovali v Argentino in Brazilijo. Poln novih vtisov sem zvečer legel v posteljo na ladji sredi morja in kmalu zaspal.

Drugo jutro sem zgodaj vstal in šel k sv. maši in enako sem storil tudi naslednje dni vožnje. Nekega jutra je po sv. maši neka ženska pristopila k duhovniku, ki je bil po rodu iz Alzacije (Francija) ter želela opraviti sv. spoved. Zdelo se mi je, da je bila Nemka. Po dolgih letih se je zopet spravila z Bogom in prejela sv. Evharistijo. Rekla je, da jo je sv. maša na ladji sredi morja tako prevzela, da je sklenila da uredi svoje račune z Bogom. Bila je vsa srečna.

Ko smo se približali Barceloni, kjer je ladja pristala, so nam povedali, da imamo tri ure časa in da moremo iti na kopno. S posebno izkaznico, ki sem jo dobil na ladji, in seveda s potnim listom, sem potem z nekim francoskim gospodom in njegovo sestro tudi jaz šel v to veliko mesto, ki je glavno mesto pokrajine Katalonije v okviru španske države. Videli smo velik spomenik Kristofa Kolumba, moža, ki je odkril Ameriko. Z desno roko kaže na morje, po katerem je bil odplul, da odkrije nove, neznane kraje. Ogledali smo si še dve cerkvi in moram reči, da so cerkve v Španiji res lepe. Potem smo se vrnilo zopet na ladjo, ki je odplula naprej. Naredil se je večer. Sončni zahod na morju je res krasen. Dne 11. januarja smo zagledali strme pečine Gibraltara. Še malo in ladja nas je skozi ožino prepeljala v širni Atlantski ocean, ki se je bočil proti zapadu v neskončnost. Na jugu, že v Afriki, so se pa v daljavi dvigale v nebo marokanske gore.

(Dalje prihodnjič)

KLAVIRJE, HARMONIJE - nove in rabljene, pa tudi vse „JOKA“-izdelke
po ugodnih cenah pri
FRANZ KREUZER'S Ww.
prodaja pohištva in klavirjev
Klagenfurt, Kardinalplatz 1 tel. 23-60

Univ. prof. Matl 65-letnik

Dne 10. marca obhaja univ. prof. dr. Josef Matl, predstojnik instituta za slavistične znanosti na univerzi v Gradcu, 65-letni življenjski jubilej.

Prof. Matl se je rodil leta 1897 v Črncah (Marchersdorf) na Apaškem polju. Že v svoji rojstni vasi je prišel v stik s slovenščino ter slovenskim svetom, ki ga je pritegnil s svojo posebnostjo. Po študiju slavistike, germanistike, zgodovine, gospodarstva in sociologije na graški univerzi in po promociji za doktorja filozofije na dunajski univerzi je daljšo dobo poučeval na trgovski akademiji v Gradcu, obenem pa prevzel tudi lektorat za slovenščino in srbohrvaščino na graški univerzi. Leta 1928 je postal docent za slovansko jezikoslovje, leta 1937 izredni profesor, leta 1948 redni profesor. Poleg instituta za slavistiko vodi tudi institut za tolmače.

Prof. Matl je avtor številnih znanstvenih razprav, s katerimi je nadaljeval slavno tradicijo svojih učiteljev, med katerimi so tudi Hrvat Jagić in Slovenci Matija Murko, Rajko Nahtigal, Ramovš in drugi. S svojimi deli je postal glavni predstavnik avstrijske slavistike, ki temelji na primerjalni jezikoslovni metodi. Po drugi strani pa je oral ledino na področju raziskav kulturnih stikov med nemškimi kulturnim krogom in južnoslovanskimi narodi. Vendar s tem bogato jubilatovo delo jezikoslovca in kulturnega raziskovalca še ni izčrpano, kajti prof. Matl se kot malokdo zaveda pomena človeškega faktorja ter je zato posvetil posebno pozornost tudi sociološkim raziskavam življenja slovanskih narodov v preteklosti. Toda ne le kot znanstvenik, tudi kot pravičen in v svojih sodbah umerjen človek je prof. Matl s svojimi spisi opravil veliko nalogo, za katero mu moramo biti Slovenci in ostali južnoslovanski narodi hvaležni: širil je namreč pravilno spoznavanje in razumevanje naše težke zgodovine, naše kulturne samobitnosti in naše občečloveške vrednosti v nemškem svetu.

Njegove naravnost očetovske naklonjenosti se hvaležno spominja tudi vrsta slovenskih študentov, med njimi tudi koroških Slovencev, ki so pod njegovim vodstvom stopili v hram znanosti.

Uglednemu znanstveniku evropskega formata, ki je član številnih akademij in znanstvenih družb v Evropi in Ameriki, ob tem življenjskem jubileju, ki ga obhaja pri polni telesni in duševni čilosti, iskreno čestitamo in mu želimo tudi pri njegovem bodočem znanstvenem in vzgojiteljskem delu obilo uspeha!

Mestno gledališče v bodočih mesecih

Na tiskovni konferenci je intendant celovškega Mestnega gledališča O. H. Böhm podal pregled dosedanega dela, težav in uspehov. Z velikimi prizadevanji je bilo moč doseči dvanajstmesečno pogodbo za umetniško osebje, da temu ni treba iti »štemplat« in tudi prenovitvena dela na gledališkem posloplju ne bodo bistveno vplivala na spored, ko se bodo Talijini svečeniki in svečenice ter njihovi prijatelji morali začasno preseliti v Koncertni dom. Pa o tem bomo naše bralce še pravočasno obvestili.

Za bližnje mesece ima gledališče na programu dve zanimivi dramski deli in sicer Thomasovo kriminalno komedijo »Acht Frauen«, tej bo pa sledil Zuckmeyerjev »Hauptmann v. Köpenick«. Režija obeh del je poverjena prof. Helmutu Krausu z Dunaja, ki je nato osebno podal nekaj svojih pogledov na omenjeni deli, nato pa še nekaj svojih nazorov o gledališkem življenju sploh. V opereti »Bruder Straubinger« bo nastopila nova »druga subreta« Grit

Büttner, po rodu iz Ulma, ki je bila angažirana za naše gledališče. Uprava si je pridobila tudi »drugega tenorja« in sicer je to mladi Gerd Otto iz Dortmundu. Na mesto odhajajočega zaslužnega opernega šefa, dirigenta Gustava Wieseja bo stopil Günther Lehman, ki se je izmed vseh kandidatov za to mesto pri poskusnih nastopih najbolje izkazal. Na mesto Karla Heinza Branda bo pa stopil Gernot Schwickert.

Gledališka uprava bo tudi nadaljevala s hvalevredno prakso kulturne zamenjave s sosednjimi pokrajinami. Tako pridejo sedaj v goste sosedje iz Furlanije z Goldonijevo komedijo »La serva padrona« ter opero »Jean«, ki jo je zložil Ezio Vittorio. Mariborskemu in ljubljanskemu Slovenskemu narodnemu gledališču bodo pa Celovčani vrnili obisk s predstavo briljantne operete »Wienerblut«, kar bo tako v Ljubljani kot tudi v Mariboru gotovo zbudilo prijetne spomine, kajti v zadnjem razdobju ondi operet nimajo več na gledaliških programih.

ZDRAVNIK SVETUJE

Zdravljenje s postom

Mnogo ljudi si bo težko razlagalo »zdravljenje s postom«. Nekako stradanje naj ima zdravilno moč? Morda bodo še kdaj priznali ta način zdravljenja za debele in zamaščene ljudi, oziroma debeluharje! Toda post kot tak, kako naj vpliva ugodno na zdravje?

Zgodovinsko dejstvo pa je, da je zdravljenje s postom en najstarejših in najbolj preizkušenih zdravilnih ukrepov, ki so človeštvu sploh na razpolago. Vzdržnost od vsake trde hrane je prastara zdravilna metoda. Pojavlja se že v najstarejših stoletjih človeštva v zvezi z verskimi predstavami. Telo, ki se dalj časa vzdržuje hrane, občuti olajšavo in ta občutek odgovarja skušnjam, da doživijo ljudje po postu tudi duhovna očiščenja in sproščenja. Vdrževanje od hrane igra že od nekdaj veliko vlogo pri verskih vajah kristjanov. Slične predpise vsebujejo tudi pravila islama, budizma in stare judovske vere.

S postom preuredimo in preoblikujemo organizem ter mu pripomoremo do nove življenjske sile in telesnega ugodja, ki ga uživamo tisočeri praškov, tablet, piščic in kapljic ne more nuditi. Post je dejanje, čigar izvedba zahteva trden sklep in trdno voljo. Če se postimo, moramo kljub

gladu in ječčnosti, ki se javljata v našem telesu z vso silo, vztrajati pri našem sklepu. Zaradi tega ni post samo stvar telesa, ampak predvsem zadeva duše in duha. Razliko med gladovanjem in prostovoljnim postom pojasnimo najlaže z naslednjim primerom: Če so na primer rudarji zaradi jamske nesreče odrezani od zunanjega sveta, se pojavlja pri njih že po dveh dneh smrtna nevarnost, tudi če je oskrba s svežim zrakom nemotena in nesrečnikom nikakor ne primanjkuje kisika. Osebe, ki se prostovoljno postijo, pa lahko občutijo še deseti, včasih celo še dvajseti dan posta, telesno ugodje, da se lahko še veselo sprehajajo. Je namreč velika razlika, če kdo proti svoji volji ne dobiva nobene hrane, kakor poprej omenjeni od sveta odrezani rudarji, ali pa če se prostovoljno odloči za post, da razlindra z njim svoje telo.

Post je v pravem pomenu besede nekako razlindranje telesa. Neprimerna in prekomerna hrana je vzrok mnogih težko ozdravljivih obolenj, ki jih s postom bodisi odpravimo, bodisi ublažimo. Z gladom organe razgradimo, s postom pa jih zopet oživljamo. Pripominjam, da so že od nekdaj videli v postu bistveno sredstvo za ohranjanje zdravja. Post je v prvi vrsti duševni akt. Trdna volja postiti se in vztrajati pri postu premaga navade vsakdanjega življenja, ki niso vedno v skladenju z zdravjem. Drugič pa s postom preusmerimo preusmerimo.

Prebavnemu aparatu, to je želodcu in črevesu s priveski za časa posta ni treba več prebavljati vsak dan prekomerno zaužite hrane, ki je ponajvečkrat tudi nepremišljeno sestavljena. Sedaj se lahko posveti razgradbenim proizvodom, ki jih je organizem nakopičil v maščobnih zalogah trebušne stene, sedala, zgornje tretjine stegna in tilnika zaradi večjega dovajanja hraniva

z visoko redilnimi vrednotami. Med postom telo zmožilizira in premakne nakopičene strupenine, ki jih jetra potem predelajo, nakar jih izločevalni organi, to so v prvi vrsti ledvice, nato črevo in znojne žleze, iztrebijo.

Presnova marsikaterega človeka je trajno obremenjena zaradi neprimerne prehrane, ki jo dovaja telesu v obliki industrijske hrane, kot so razne konzerve, v katerih so vitamini večinoma uničeni, namesto da bi užival naravno hrano v obliki sveže povrtnine in svežega mesa. Njegovo življenje sicer ni neposredno ogroženo, toda njegovo nagnjenje k boleznim narašča. Vse te osebe kaj rade boleha za želodčnim katjarjem in za vnetjem jeter. Svoje zdravje si pa lahko izboljšajo, če spremenijo hrano po zdravniških predpisih in se redno vsak teden po dvakrat strogo postijo; priporočljivo bi pa bilo, da bi ti ljudje ponovili vsako leto 2-3 tedne trajajoči post pod zdravniškim nadzorstvom, za kar je najbolj ugoden spomladni čas.

(Dalje prihodnjik)

Xeta, najprimitivnejši narod na svetu

(Nadaljevanje in konec)

V zadnjih stoletjih so Indijanci plemena Xeta večkrat prišli v stik z belci. Toda vsi ti raziskovalci, naseljenci, vojaki in lovci na sužnje so bili do njih vedno sovražni in njihovo močnejše orožje je prej bojevitim možem plemena prizadejalo hude izgube. Zato so se začeli belcev bati in so se umaknili v temo pragozda. V njihovi predstavi o zlih duhovih velja Moul za najhujšega besa, in sicer je to velik mož z bledim obrazom, nedvomno spomin na srečanje z Evropejci. Xeta so bili nekoč mogočno plemo z več tisoč vojščaki, danes pa živi še komaj 250 članov rodu, ki so razdeljeni na družine po 20 do 25 ljudi.

Te družine se potikajo po pragozdu in se preživljajo z lovom in semeni. Oboroženi so z loki in s pihalnimi cevmi. Ne poznajo poljedelstva niti orodja iz kovin, tudi ne lončarstva in si ne postavljajo stalnih kolib. Sekire in nože si izdelujejo iz kamna, ženske se sploh ne oblačijo, moški pa nosijo le kratek predpasnik iz ličja. Vsi so majhni ljudje: moške so približno 150 do 155 centimetrov visoki, a žene so še manjše in imajo pogosto prav zaostal pogled. Otrok imajo le malo. Xeta izumirajo. Ne poznajo medsebojnega nagnjenja, njihov jezik nima besede za »ljubezen«.

Bojijo se belih ljudi, pa tudi mnogih zlih duhov. Xeta niso le po materialni kulturi, ampak tudi po svoji duševnosti eden najbolj primitivnih narodov na zemlji. Odkar imajo stik s profesorjem Lurcinom, so se sicer že precej navzeli civilizacije belega človeka. Tako so dobili kot dragocen zaklad vžigalice, nože, sekire, razno orodje, strižejo si lase, naučili so se saditi banane in koruzo, žgati glinasto posodo, zidati kolibe in plesti viseče mrežnice. Vendar vidijo v belcih še vedno neizprosne sovražnike, proti katerim so skrajno nezaupljivi.

Koi, ki so ga pred 10 leti pripeljali iz pragozda v civilizacijo, je danes voditelj in učitelj svojega plemena. Državni urad za indijanska vprašanja išče sedaj tudi zdrav-

Jubilejni dunajski velesejem

Letošnji spomladanski mednarodni velesejem od 11. do 18. marca bo 75. po vrsti in imel zato jubilejni značaj, je izjavil na tiskovni konferenci v Celovcu predsednik te pomembne ustanove dr. Strauss. Posebna pridobitev letošnje pomladanske prireditve bo novi razstavni paviljon, ki bo povečal že doslej razpoložljivo razstavno površino za novih 14.000 kv. m. Tako se bo skupna površina razstaviščnih prostorov dvignila na 400.000 kv. m. Moderna stavba iz jekla in betona, katere višina znaša na eni strani 6, na drugi pa 29 metrov in ima poševno streho, bo namenjena za razstave strojev in drugih predmetov industrijske predvsem strojegradne stroke. Gradbeni stroški so znašali 75 milijonov šil., je pojasnil prizadevni tiskovni šef zvezni svetnik Porgess. Novi paviljon omogoča še smotrnejšo razporeditev razstavljalcev po strokah v posameznih razstavnih dvoranah. Povečano je tudi odprto razstavišče za stavbene stroje. Bogato založen z novostmi je tudi oddelek za kmetijske stroje.

Na letošnjem velesejmu bo razstavljalo skupno 2234 inozemskih firm iz 25 držav. Med temi je na prvem mestu Zapadna Nemčija s 1202 firmami, slede Velika Britanija (181), Italija (175), Švica (161). Države Benelux (Belgija, Nizozemska in Luksenburg) so zastopane s posebno kolektivno razstavo. Iz Avstrije je 2869 razstavljalcev, med katerimi jih je 2305 z Dunaja, slede Nižja Avstrija (167), Gornja Avstrija (132), Tirolska (74), Salzburg (67), Štajerska (66), Vorarlberg (32), Koroška (20) in Gradiščanska (6).

Sejem rumenega goveda v Št. Vidu

V sredo, dne 14. marca 1962, bo Društvo rejcev rumenega goveda na Koroškem priredilo prvi pomladanski sejem v živinorejski lopi v Št. Vidu ob Glini. Sejem se začne ob 10. uri. Posebna ocenitev in uvrstitev bo izvedena že dan prej, t. j. v torek, dne 13. marca ob 13. uri.

Prignali bodo bike ter krave in telice (krave v večini), ki so brez izjeme iz hlevov, kjer ni obolenj na tuberkulozi in bacilu Bang. Pri skupini bikov bodo prvič nudili v veliki meri mlade plemenske živali frankovske pasme, importirane iz Nemčije. Poleg tega bodo na sejmu tudi biki, ki so bili nakupljeni sredi februarja na sejmu v Würzburgu.

nika za ta rod, kajti njegovo število narašča v glavnem zaradi bolezni. Nameravajo tudi določiti posebno področje kot rezervacijo za preostale Indijance Xeta, kjer bi uživali posebno varstvo.

Koi pa pravi: »Kamnita sekira nič dobra, življenje Xeta nič dobro, zunaj boljše!« Njegova največja želja je, da bi vozil taksi.

MOTORNE VERIŽNE ŽAGE
(Motorkettensägen)
znamk Stihl, Jonsereds, Pioneer, Klinton in Solo
naročite najceneje pri domačem podjetju

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Ugodni plačilni pogoji - tudi na obroke. Zadržite cenike in brezobvezno predvajanje (Vorführung) na Vašem domu.
Priložnostni nakup že rabljenih žag.

Zdravilo za „mačka“ pijancev so odkrili

Na letnem zborovanju Ameriškega združenja za kemijo v Bostonu je profesor Robert Carroll sporočil zanimivo novico, da ni daleč čas, ko tisti, ki se radi nasrkajo whiskyja, ne bodo drugi dan več žrtve nadležnega glavobola ali mačka. Povedal je, da se mu je po večletnem iskanju posrečilo odkriti vzroke te nevspešnosti.

Po njegovem povzročajo mačka po pijanosti ostanki surovega olja in acetaldehida v whiskyju. Te bo odslej mogoče dočela odstraniti, ne da bi okus priljubljene anglosaške žgane pijače kaj trpel. Poleg tega je dr. Carroll našel tudi način za izdelovanje žganih pijač v prahu, tako da se bo dalo whisky kmalu kupovati v konzervah ter z večjim ali manjšim dodatkom vode pripravljati na hitro poljubno močno žganje. Če se bomo torej hoteli na hitro znebiti sitnih gostov, jih bomo lahko nanaglo upijanili; če pa bo družba prijetna, ji bomo stregli s šibkejšo pijačo...

Prof. Matl s študenti slavistike na Koroškem

Mehanično prevajanje . . .

(Nadaljevanje s 3. strani)

z različnih področij uporabne matematike. Pa tudi poskus s približno 3.000 angleškimi stavki, ki so jih poljubno izbrali, je podal popolnoma smiselni prevod. Kot »neznano« je označil stroj povprečno le eno ali dve besedi na stran.

S temi in podobnimi raziskavami kot tudi z raznimi poskusi strojnega prevajanja, so prišli strokovnjaki do raznih presenetljivih ugotovitev. Tako so na primer dognali, da sta si angleščina in ruščina v svoji strukturi celo v podrobnostih čudovito podobni. Dalje so dognali, da so zakoni, po katerih se ravna različni jeziki, pogosto splošno veljavni in nikakor ne specifični za kak določen jezik. To spoznanje je za nadaljnji razvoj prevajalnih strojev izredno važno.

Uspehi dosedanjih raziskavanj utirajo znanstvenikom prepričanje, da bodo celo za pesniški jezik postavili pravila. Ta bodo lepega dne omogočala elektronskim računskim strojem opravljati tudi književno nepoporne in estetsko prijetne pesniške prevode. Obetajo se nam torej neverjetne stvari.

Mladina najnevarnejši voznik ...

Smrt preži na cestah

Ko čitamo v poročilih o epidemijah in kužnih boleznih, ki so zahtevale nekoč velike smrtne žrtve, upravičeno pomilujemo nekdanje čase. Pri tem se kar ponosno pobahamo z modernim napredkom, ki je tudi v medicini prinesel za res velike pridobitve. Bolezni so do skrajnosti omejene, nekatere so celo popolnoma izginile, umrljivost otrok in odraslih je za polovico zmanjšana in povprečna življenjska doba se je močno dvignila. Moderno življenje je tako postalo skoroda postavljeno v nekako brezskrbje pred »želom smrti«.

Toda pojavila se je nova kuga, posledica moderne življenja in tehničnega napredka. Eden izmed znakov tega tehničnega razmaha je nepričakovano hitra motorizacija v deželah zapadnega sveta. In prav ta velika pridobitev življenja je postala največja grobarka življenja moderne človeka. Saj pravijo statistike, da uniči v Združenih državah Amerike avtomobilizem mnogo več življenj kot vse nalezljive bolezni.

Sorazmeren porast prometnih smrtnih nesreč po svetu je še hitrejši kot porast avtomobilizma vobče. Kot javlja Svetovna zdravstvena organizacija, je število mrtvih po motorizaciji preteklo leto preseгло 100 tisoč, dočim sta padli prvi žrtvi avtomobilskega prometa šele pred dobrimi 60 leti.

Največ tovrstnih nesreč je še vedno v Združenih državah, kjer je avtomobilski promet tudi največji. Vsako leto izgubi na cestah ZDA skoro 40.000 ljudi življenje. Število onih pa, ki so na ta način ostali poškodovani in več ali manj onesposobljeni za delo, je pa še 40-krat toliko.

Tudi v Italiji je kljub lepim cestam prometnih nesreč zelo mnogo. Kot poročajo, je na italijanskih cestah vsako uro ubit en človek in 24 pa je ranjenih. Tako je lansko leto v Italiji bilo 8632 prometnih smrtnih žrtev. Na tem žalostnem področju ima v Italiji prvo mesto Rim, kjer je bilo lansko leto 323 na cestah mrtvih.

Nič manjše ni število prometnih žrtev v Nemčiji, kjer je zadnja leta avtomobilizem tudi zelo napredoval. Čeprav imajo v Nemčiji prvovrstne avtomobilске ceste, je lansko leto našlo na njih tragično smrt 14.160 ljudi; skoraj 230 tisoč ljudi pa je bilo ranjenih. Vedno strožji cestni predpisi skušajo vsaj zmanjšati število tovrstnih žrtev, kar je v Nemčiji uspelo za dobre 3 odstotke. Tudi v Avstriji potrjujejo, da je novi cestni zakon kar v znatni meri zmanjšal število cestnih nesreč.

Mednarodna zdravstvena organizacija podaja tudi zanimive ugotovitve v zvezi s cestnimi nesrečami. Ugotovljeno je namreč, da šoferji v starosti od 15 do 25 leta povzročijo največ nesreč; njim sledijo oni, ki so stari nad 65 let, dočim so šoferji v starosti od 50 do 60 let najbolj in najbolj zanesljivi vozači.

Veliki pisatelji o sebi

Veliki francoski romanopisec Gustav Flaubert je prijateljem povedal, da včasih dela po ves teden vsak dan deset ur, da odpravi nezvočen izraz in se potrudi, da na eni strani nikoli ne ponovi iste besede. Po njegovem je oblika celo pomembnejša od vsebine; način, kako je resnica povedana, je važnejši kot pa resnica sama.

Ko je Flaubert nekoč srečal kritika Gauthierja, mu je dejal: »Končujem novi roman. Manjka mi še 12 strani. V dveh letih bom na koncu.«

Gauthier je rad pravil tole: »Flauberta zelo mori, da je v knjigi »Madame Bovary« postavil dva genitiva skupaj, namreč: »venec pomarančnega cvetja«. Ta pretirana skrb in obup ga bosta še pokopala.«

Prijatelj je vprašal angleškega pisatelja Woodhousa, kakšna je njegova formula za uspeh, ki ga je dosegel z vsako svojo knjigo. Postavil mu je tri vprašanja: ali je napisal knjigo potem, ko je natančno preučeval življenje in vedenje svojih bližnjih? Si je morda zapisoval misli in stavke, ki so mu prihajali na misel? Ali pa so njegove knjige sad dolgih in samotnih premišljevanj?

Na ta vprašanja je pisatelj odgovoril: »Nič vsega tega. Povem ti: kadar moram začeti pisati knjigo, sedem pred stroj in nekaj trenutkov preklinjam usodo, ki me je napravila pisatelja.«

Dom katoliških Slovencev v Gorici

Katoliški Slovenci na Goriškem (v Italiji) so v nedeljo, 25. febr., blagoslovili in otvorili svoj novi Katoliški dom. To je bil velik praznik za goriške Slovence. Saj se jim je ta dan izpolnila davna želja, da bi končno dobili svoje prostore, v katerih bi nemoteno in nikomur v napotje gojili slovensko kulturo na osnovi krščanskih načel. Dosedaj namreč v celnem mestu za katoliške slovenske prireditve ni bilo mogoče dobiti primerne dvorane, ker so za take prireditve bila vrata povsod zaprta. Dobro je znano tudi mnogim Korošcem, ki so že v Gorici gostovali, kako so se morali stiskati v majhnih prostorih dvorane Brezmadežne na Placuti in to je bil edini prostor, ki je bil katoliškim Slovincem v Gorici na razpolago.

Deset let dela

Velika potreba po večji lastni dvorani je nagnila že pred desetimi leti kulturne delavce v Gorici k drznemu koraku: sklenili so postaviti si lasten dom z dvorano. Tekom naslednjih let je delavni odbor v 76 sejah privedel svojo težko nalogo do končnega uspeha. Zbiral je denarne prispevke in že drugo leto svojega delovanja (1953) kupil obširno zemljišče z dvonadstropno hišo, ki bi naj služila potrebam kulturnega življenja. Odbor je pripravil tudi štiri načrte za novo dvorano in neugnano trkal na vrata raznih oblasti, da je končno le dosegel privoljenje za zidavo nove dvorane. Ko je pa nastopilo deseto leto priprav in so bila urejena vsa vprašanja z oblastmi, so lansko leto na praznik svetle Družine blagoslovili temeljni kamen nove zgradbe, v katerega so vzdali listino z besedilom: »Ta Dom vstaja po prizadevanju posebnega odbora in po velikodušnosti slovenskih zavednih ljudi tu in po svetu.«

Uspeh: Dom je dozidan

Kakor je bilo napovedano, je bila dvorana dogotovljena tekom enega leta. V dnevniku XX. septembra je hitro vstajala mogočna zgradba in po mestu ter podeželju je šel glas: Dom katoliških Slovencev v Gorici hitro raste. Kot odmev na to veselo vest pa so se ponovno zdramila dobra srca in darovi so zopet prihajali v veliki meri. Kar viden je bil božji blagoslov pri tem podjetju, tako se je kar samo urejevalo, da so tudi najtežja vprašanja bila proti pričakovanju lahko in hitro rešena. Kajti skoraj praznih rok ob tolikih ovirah brez sleherne zunanje podpore dokončati tako lepo in tako drago dvorano ni bilo lahko.

Veselje in zadovoljstvo, ki sta napolnjevala srca goriških Slovencev minulo nedeljo ob blagoslovitvi dogotovljene dvorane, je bilo nadvse veliko. Pa tudi povsem upravičeno, kajti vsakdo je bil prijetno pre-

Iz filmskega sveta

Ocenjevanje filmov v Avstriji

Ze leta 1948 je bil pri prosvetnem ministrstvu na Dunaju ustanovljen poseben oddelek za registracijo filmov, katere so igrali po avstrijskih kinodvoranah. Od tedaj je moral namreč vsak film imeti odobrenje od prosvetnega ministrstva, preden so ga smeli predvajati v Avstriji. Vendar pa je ta urad vršil le nekako registracijsko nalogo in zato je v tem času bilo mogoče vsak film prosto predvajati. Tudi po zveznih deželah so obstajali podobni uradi.

Osem let pozneje pa je prosvetno ministrstvo izdalo nov ukrep, s katerim naroča filmskim uradom v posameznih zveznih pokrajinah, da morajo razširiti svoj delokrog tako, da bodo v filmskih ocenah še posebej ocenjevali kulturno vrednost predloženih filmov.

Tako imamo danes na Dunaju ministrsko ocenjevalno komisijo, ki ima nekako svetovalno moč za vso državo; to se pravi, da posamezne dežele niso obvezne prevzeti oceno, ko jo izreče filmska komisija pri

senečen, ko je prestopil prag dvorane. Saj to ni le navadna prosvetna dvorana, kakršne vidimo po podeželju, marveč dela Dom katoliških Slovencev v Gorici čast vsakemu mestu in bi se povsod lahko z njim ponášali. Poslopje dvorane je dolgo 32 m, v širino pa meri 17 m. Dvorana sama pa je široka skoro 13 metrov, dolga pa 16 metrov. Oder je zelo velik, da lahko na njem izvajajo največje igre ali celo telovadne nastope, saj meri 13x8 metrov. V dvorani je 252 sedežev in mnogo prostora za stojišča, deloma nad dvorano deloma nad atrijem pa je velika galerija, kjer je tudi prostora za stojišča in nad 100 sedežev. Velika prednost dvorane je tudi v tem, da ima moderne ogrevalne naprave s toplim zrakom in je vsa obložena s ploščami, ki omogočajo boljše akustiko. Vobče je dvorana zelo okusno in moderno opremljena ter odgovarja vsem zahtevam in potrebam. Zato ni čudno, da so bili tudi predstavniki cerkvenih in deželnih oblasti nadvse presenečeni, kajti nihče ni mogel pričakovati, da si bodo katoliški Slovenci na Goriškem pri vsej svoji revščini mogli kaj takega postaviti.

Dan veselja in zadoščenja

Za nedeljo 25. februarja je bilo vse pripravljeno za blagoslovitev in otvoritev Doma. Povabljeni so bile najvišje krajevne cerkvene in svetne oblasti, da prisostvujejo temu velikemu prazniku. Blagoslovitev je bila določena na dopoldanske ure in jo je izvršil sam goriški nadškof mons. Ambrosi ob asistenci gospodov goriških kanonikov. Te svečanosti so se udeležili tudi goriški prefekt (deželni glavar), goriški župan in cela vrsta slovenskih županov s podeželja, predstavniki slovenskih in italijanskih političnih strank, predstavniki šolskih oblasti, številna zastopstva iz Trsta in inozemstva ter velika množica goriškega ljudstva.

Ob slovesni blagoslovitvi so spregovorili razni predstavniki italijanskih in slovenskih delegacij v počastitev tega važnega dogodka za goriške Slovence, zlasti pa sta izrazila svoje veselje in pohvalo nad tem uspehom slovenskih katoliških kulturnih delavcev gospod nadškof in gospod prefekt. Oba sta v svojih nagovorih izrazila priznanje, da je ta Dom pač najboljši dokaz, da hočejo goriški katoliški Slovenci živeti, delati in razvijati svojo krščansko kulturno življenje, do katerega imajo polno pravico.

Slavnostna akademija

Za popoldne ob štirih je bila napovedana slavnostna akademija. Velika dvorana je bila kmalu napolnjena do zadnjega kotička in tudi obširni atrij je bil prenapolnjen. Mnogo ljudi je kar nevoljno moralo domov, govoreč: »Zakaj niso naredili večje dvorane...« Vsi so samo gledali in obču-

dovali ter se radovali ob pogledu na to svojo dvorano.

Za prvo proslavo je bil program primeren in je obsegal kar vse panoge kulturnega delovanja. Na prvem mestu je treba omeniti petje. Pod vodstvom zelo spretnega in zahtevnega gospoda profesorja Fileja dosegajo goriški pevci visoko raven glasbene umetnosti. To smo v polni meri mogli ugotovljati tudi tokrat, ko je zbor Zveze katoliških prosv. društev pod njegovim vodstvom dovršeno zapel vrsto narodnih in umetnih pesmi. Poleg tega zbora je prijetno zapel še mladinski zbor in zbor dekleške Marijine družbe. Zelo prisrčen je bil tudi nastop deklic z rajanjem in telovadni nastop športnega društva Olympia. Igrsko umetnost pa je predstavljal dramski prizor E. Kolmana: »Brezdomci«, katerega so predvajali priznani igralci Slov. kat. prosv. društva. Naštete točke programa pa so prepletali govori: pozdravna beseda predsednika odbora za Kat. dom dr. Kacina, obširno poročilo o pripravah in graditvi Doma, katerega je podal tajnik odbora dr. Humar, pozdravne besede s Tržaške in Koroške ter zaključna beseda staroste goriških kulturnih delavcev mons. Novaka.

K temu velikemu uspehu goriških bratov moramo katoliški Korošci iz vsega srca čestitati!

ČLOVEK NI NEPOBOLJŠLJIV

Ameriški kriminolog dr. William Norfolk je priredil pojedino, na katero je povabil izključno nekdanje jetnike iz državne kaznilnice v New Jerseyu. Prišlo je okoli 200 lepo oblečenih gospodov solidne zunanosti. Pri predstavljanju se je izkazalo, da je eden od njih ravnatelj prometne družbe, drugi podravnatelj zavarovalnice, nekateri so bili ugledni trgovci, delavcev je bilo le zelo malo med njimi. Eden pa je bil šolski ravnatelj. Po obedu niso kljub precejšnji količini zaužite pijače ugotovili nobene tatvine in tudi ne telesne poškodbe.

DIVJI LOVCI SO SE UJELI V PAST

Preprosti zvižaji so naselili v Franciji trije divji lovci. Gozdar in lovski čuvaj sta zvečer postavila na jaso v gozdu nagačenege jelena in čakala. Ze prvo noč so zalotili tri divje lovce, ki so streljali na dozdevno divjačino.

Pred sodiščem se tokrat ne bodo mogli okoristiti s slavnim zagovornikom Renéjem Floriotom — ker je ta odvetnik sam zakupnik lovišča.

Vedno več verskih filmov

Film dobiva vedno večje kulturno poslanstvo. Tudi Cerkev se tega zaveda in zato ne neha pozivati katoličane, da tudi na tem področju modernega kulturnega udejstvovanja ne zamudijo prilike. Tako moremo že ugotovljati, da pridobivajo na upoštevanju tudi filmi z versko vsebino, pa naj bodo to dokumentarni filmi ali običajni filmi, ki obravnavajo življenjska vprašanja s povsem katoliškega stališča.

Da filmski producenti vedno bolj upoštevajo katoliško stališče in zahteve katoličanov glede filmskega izbora, je gotovo uspeh truda posameznih filmskih komisij, ki delujejo že skoraj po vsem kulturnem katoliškem svetu. Tako se že uresničuje napoved iz papeške okrožnice o filmu, da bodo producenti le take filme izdelovali, kakršne bodo ljudje obiskovali. In prav v tem imajo katoličani močno orožje v boju proti slabemu filmu.

V najnovejšem času sta na filmskih programih dva filma o življenju in delovanju katoliške Cerkve. To sta dokumentarna filma »Tu es Petrus« in »Pro mundi vita«. Oba sta barvna filma in jima je katoliška kakor tudi državna filmska komisija dodelila najboljšo oceno (wertvoll).

Film »Tu es Petrus« prikazuje ustanovo papeštva v svojih početkih, ko je Jezus postavil apostola Petra za vidnega poglavarja Cerkve, nato pa delovanje zadnjih papežev, zlasti papeža Pija XII. in Janeza XXIII. Film je izdelal filmski režiser Philippe Agostini in ga je sveti oče prav toplo priporočal. Tudi pri-nas ga bodo vrteli v Celovcu (Stadttheater) od 9. marca naprej.

Film »Pro mundi vita« pa je barvni film o evharističnem kongresu v Monakovem. Na Dunaju so ga že predvajali in so se ga udeležili najvišji predstavniki verskih, političnih in kulturnih ustanov. Film je bil deležen splošne pohvale in bodo ga začeli predvajati kmalu tudi po vsej Avstriji.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

JACK LONDON:

Priznanje

(Nadaljevanje)

»Mrtev,« sem izdaval iz grla. »Pred štiri najstimi dnevi. Bil sem pri njem, ko se je zgodilo. Hotela sva prečkati cesto. Nena doma se je zrušil na tla. Ni se več zavedel. Odnegli so ga do najbližje lekarne in tam je izdihnil.« In tako sem se na dolgo in široko razgovoril o usmiljenju vredni zgodbi svojega očeta. Pripovedoval sem, kako sva po smrti matere zapustila hišo in odšla v San Francisco. Ker pokojnina (bil je odsluženi vojak) za življenje ni zadostovala, je poskusil srečo kot raznašalec časopisov. Govoril sem tudi o svojih žalostnih doživljanjih v tistih nekaj dneh po očetovi smrti, ko sem sam in zapuščen taval po ulicah San Franciscu. Dobra gospa je medtem spekla slanino in skuhala še nekaj jajc, jaz pa sem pojedel vse, kar je postavila pred me, in s čedalje večjo zgovornostjo nadaljeval zgodbo o ubogi siroti, ki je ostala brez kruha in staršev. Začel sem se izgubljati v podrobnostih. Domišljjal sem si že, da sem res sam ta uboga sirota. Mogel sem se celo jokati nad samim seboj. Moj glas so dušile solze.

Učinek je bil velik. Pri vsaki novi potezi, s katero sem izpopolnil lik nesrečnega mladeniča, sem dobil več na krožnik. Ta dobra duša mi je pripravila celo sveženj za na pot, v katerega je dala nekaj kuhanih jajc, veliko jabolko, tri pare delih volnenih nogavic, nekaj robcev in še druge stvari, ki sem jih pa že pozabil. Razen tega mi je dajala vedno več hrane na krožnik, jaz pa sem vedno več tlačil vase. Jedel sem kot norc, saj sem imel dovolj razlogov za to. Čakala me je dolga pot v tovornem vagonu preko Sierre, moj naslednji obrok pa je bil v daljni, negotovi prihodnosti.

Nasproti mene, na drugem koncu mize, je brez besed sedel njen bolehn sin in me ves čas nepremično opazoval. Zanj sem gotovo predstavljal svet fantazije, romantike in pustolovščin, vse tisto, kar je bilo njegovemu rahlo utripajočemu življenju odtegnjeno. In vendar me je včasih, ko sem mu pogledal v oči, spreletel občutek, da me je spregledal do dna moje lažnive duše.

»Kam boste pa sedaj šli?« me je vprašala dobra žena.

»V Salt Lake City,« sem dejal. »Tam imam sestro, poročeno sestro. (V začetku sem pomislil, da bi jo napravil za mornarico, vendar sem namero opustil.)« Njen mož je podjetnik.

Tu sem napravil majhno napako. Dobro mi je bilo znano, da zaslužijo podjetniki praviloma mnogo denarja. Toda rekel sem in stvar je bilo treba popraviti.

»Ona dva tam bi mi že poslala denar za pot, če bi ju prosil. Toda v družini sta

imela bolezen, svak pa je poleg tega utrpel še veliko poslovno izgubo. Prevarila ga je družba. Zato mu tudi nisem hotel pisati za denar. Vedel sem, da bom do Salt Lake Cityja že kako prišel. Pustil sem ju v prepričanju, da imam dovolj denarja za pot. Moja sestra je tako dobra in ljubezniva. Do mene je bila vedno prijazna. Mislim, da se bom lahko učil pri svojem svaku in se mu pozneje priključil kot družabnik. Dve hčerki imata. Mlajši sta od mene. Ena je še čisto majhna.«

Od vseh poročenih sestra, ki sem jih raztrosil po Združenih državah je bila sestra v Salt Lake Cityju gotovo najboljša. Še dandanašnji jo vidim kot živo pred svojimi očmi. Kadar govorim o njej, si jo z možem in dvema otrokoma popolnoma jasno predstavljam. Ona je velika, materinska ženska, ki je že nekoliko predebela, kot je to pogosto primer pri dobrosrčnih ženicah, ki znajo dobro kuhati in se skoraj nikoli ne jezijo.

Temnolasa je. Njen mož pa je miren, resen gospod, ki ljubi udobje. Včasih se mi skoraj zazdi, da ga poznam in kdo ve, če ga nekega dne ne srečam. Če se je stari mornar lahko spomnil Billyja Harperja, potem ne vidim razloga, zakaj ne bi nekega dne naletel na podjetnika, ki je v Salt Lake Cityju poročen z mojo sestro.

Po drugi strani pa imam določen občutek, da ne bom nikoli v življenju srečal svojih premnogih staršev in starih staršev, saj sem jih — kot sami vidite — vse do zadnjega neusmiljeno pokončal. Moj priljubljen način znebiti se matere je bila kaka srčna bolezen, v katerih primerih pa sem jo pokopal tudi za tuberkulozo ali tifusom. Policija v Winnipegu sicer lahko dokaže, da imam v Angliji babico in deda, toda od tedaj je že dolgo in kdo ve, če nista že zdavnaj umrla. Vsaj pisala mi nista nikoli.

Upam, da mi bo gospa iz Rena, če bo brala te vrstice, odpustila. Opravičujem se ji ne, kajti prav nič me ni sram. Do njenih vrat me je pripeljala pustolovska kri, mladost in radost od življenja. In to srečanje mi je dobro delo. Naučilo me je spoznati, kako dobrega srca je lahko človek. Upam, da je tudi njej dobro delo. Če drugega ne, enkrat se bo vsaj od srca nasmejala, ko bo izvedela za resnico.

Zanjo je bila moja zgodba »resnična«. Verjela mi je vse in ob mislih na težko pot, ki me je še čakala, so jo trle skrbi. Ta njena pretirana skrb pa bi mi postala skoraj pogubna. V trenutku, ko sem se s polnimi žepi jajc, toplih nogavic in drugih stvari hotel posloviti, se je nenadoma spomnila nekakšnega strica, ali nečaka, ki

je bil uradnik pri pošti in ki naj bi prav tisti dan z vlakom odpotoval proti Salt Lake Cityju. Obšla me je groza, kajti začela se je takoj oblačiti, češ da me bo spremila do postaje, mu povedala vso mojo štorijo in ga zaprosila, naj me skrije v poštni vagon. Tako bom lahko brez težav in nevarnosti prispel do Ogdena, od tam do Salt Lake Cityja pa je samo še nekaj milj.

Bila je navdušena nad svojim načrtom. Jaz, nesrečen kot sem bil, pa sem se moral delati, kot da me je bila očarala njena rešitev.

Da, rešitev! Odločil sem se že, da se še to noč odpeljem na zahod, sedaj pa so me ujeli v zanko in moram proti vzhodu. Bil sem resnično ujet, kajti priznati, da je bila vse skupaj laž in izmišljotina, si nisem upal. Razbijal sem si glavo, da bi našel izhod, izhoda pa ni bilo. Sama me je hotela peljati na vlak, kjer bi me njen

poštni uslužbenec odpeljal v Ogden. Če bi se to zgodilo, bi moral priti zopet nazaj, to pa pomeni prepotovati sto in sto milj, ki leže med obema mestoma.

Toda tega večera me je spremljala sreča. Ko si je nadevala klobuk, ji je nepričakovano padlo v glavo, da se je zmotila. Ta poštni uradnik se danes sploh nikamor ne odpelje! Odpeljal se bo šele čez dva dni, ker so mu spremenili vozni red.

Bil sem rešen. Z največjim optimizmom sem jo prepričeval, da bom prej prišel v Salt Lake City, če odrinem takoj. Nato sem odšel s polnimi ušesi njenih blagoslovov in želja za srečno pot.

Volnene nogavice pa so bile zares čudovite. En par sem jih obul tisto noč, ko sem se vozil na »slepem« tovornem vagonu proti zahodu.

(Konec)

EMILIJAN CEVC: ZIBELKA

(Iz zbirke »Preproste stvari«)

»Tok-tok« teka zibelka, pisana zibelka v temni kamrici, »tok-tok-tok...« kakor bi žolna trkala s kljunom ob deblo.

Otrok je priprl oči in zaspal.

Zibelka se je ustavila kakor čolniček, ki je pripeljal otroka v pristan sanjske dežele z velikimi rožami in zlatimi ptiči, kjer se same nebeske zvezde sprehajajo po srebrnih cestah z majhnimi otroki. Joj, zibelka, ladjica materine ljubezni, ki nadomestuje otroku njeno naročje, mu utolažiš jok na ustnicah ter mu izvabiš v sanjah vesel smehljaj. Kadar bom hotel misliti na najlepše, se bom spomnil nate!

Naš gozd prekriva prvo mehko stopnico gora. Prav na vrhu tega zemeljskega vala, ki ga je dolina prislomila ob vnožje gore, izvira studenec, ki mu pravijo »Rumenjak«, ker je na spomlad ves obrašen s topolorumenimi kalužnicami. In ob tem studencu je svoje dni raslo drevo, ponosno in gibko kakor mlad fant, kajti bilo je jesenovo drevo. Gozdne živali so vodile mladice skozi njegovo senco: srne, lisice in zajci, in jež se je v pozni jeseni valjal po rumenih jesenovih listih. Kajti živali so ga zavohale že od daleč in temu duhu se niso mogle upirati; bil jim je slavnostna sprememba v enoličnem vonju bukev in gozdne trave. Ptice so si znesle gnezda v njegovih vejah: čički in debelokljuni popkarji, še celo rdečkastosiva šoja s kučmo na glavi je prišla včasih v vas. Kadar je zapihal veter, je drevo razgibalo prožne veje, da so se zazibala gnezda na njih in je nekoč majhen čiček, rdečkasta kepica mesa, ki ji je komaj poganjalo perje, padel iz gnezda in žalostno čivkal, dokler ga niso požrle mravlje.

In ljudje so videli to ptičjo bratovšči-

no, ki je gnezdila v jesenovi krošnji, in odlej so imenovali drevo ob studencu »Ptičje drevo«.

Visoko v gori je raslo drevo, vsa dolina je ležala pod njim s človeškimi domovi in njivami in v njegovi krošnji so se lovile pesmi letnih časov. Vse polno mladih jesenov je že raslo okoli starega drevesa in veter je zanašal njegova semena v neznanne daljave in neznane usode.

Neke jeseni so prišli ljudje ter zamahnili s sekirami. Zahreščala je žaga in kakor velika srebrna riba se je zažrla v okroglo jesenovo deblo, tik nad koreninami. Kakor curki krvi je pršlo belo žaganje izpod zob. Z vilikim krikom se je drevo nagnilo, najprej počasi, kot bi se težko ločilo od neba; vse veje so se zvile, jata ptičev je prhnila pod nebo, potem pa je drevo tresčilo na tla, da se je zemlja stresla, kakor bi vsa gora zatrepetala ob smrti lepega drevesa. Iz lesa je priteknel svetel sok in napolnil vso okolico z močnim vonjem ter dražil kri ljudem in živalim.

Nekaj dni po tistem večeru, ko je mlada žena vsa zardela objela moža ter mu zapala veliko skrivnost, je na podu zapela žaga.

Ves dan je pela in spremljal jo je globok moški glas, ki se je zdaj pa zdaj prelil v živžganje. Človekovo srce je bilo prepolno, da bi moglo molčati. Potem se je oglasilo kladivo, petje je za čas potihnilo.

In pod večer so prišli ljudje: sosed, znavec, sorodniki. Prižigali so si pipe ter posedali po deskah in lesenih kozah pred hlevom.

»Bo?«

»Bo že.«

(Dalje prihodnjič)

N. V. GOGOLJ:

5

Sejem v Soročincu

»Ne, dragi moj, če sem rekel, da', drži kakor pribito. Stari Čerevik pa očitno nima trohice vesti, to je figa mož; obljubi, potem se pa umakne. Pa kaj bi mu zameril: mož je šlapa. Vse to je skuhala stara coprnica, ki smo jo danes fantje na potu pošteno zdelali! Če bi bil car ali kakšen velmož, bi ukazal obesiti vse bedake, ki se dajo od bab komandirati...«

»Ali mi boš prodal vole za dvajset, če pripravimo Čerevika do tega, da ti da Parasko?«

Gričko je cigana začudeno pogledal. Zagorele lice ciganovo je razodevalo nekaj zlobnega, strupenega, podlega, hkrati pa ošabno samozavestnega: vsak, kdor ga je pogledal, si je takoj rekel, da se v tej čudni duši skrivajo velike odlike, katere pa čaka na zemlji samo ena nagrada: vislice. Usta, ki so se odpirala kakor brezno med nosom in ostrim podbradkom in na katerih je vedno igral strupen smehljaj; majhne pa kakor ogenj žive oči in neprestano bliskovito izpreminjajoče se poteze lica, ki so bile znak raznih brezštevilnih zamislov in načrtov — vse to je bilo še bolj podčrtano po čudni edinstveni obleki, ki jo je cigan nosil. Temnorjava dolga suknja, ki je grozila pri najmanjšem dotiku razpasti v prah; dolgi, črni lasje, podobni razkuštrani živalji grivi, ki je v mastnih in za-

prašenih kodrih padala čez ramena; na zagorele boste noge nadeta pošvedrana obutev — vse je bilo kakor zraščeno s ciganom kot neločljiv del njegove prirode.

»Ne za dvajset, za petnajst ti jih dam, če ne lažeš!« je vzkliknil Gričko in ciganu naravnost zrl v oči, kakor da mu hoče gledati naravnost v dušo.

»Za petnajst? Dobro. Samo ne pozabi: za petnajst, si rekel? Tukaj imaš aro!« Cigan je pomolil fantu sinji bankovec.

»In če me oslepariš?«

»Potem je ara tvoja.«

»Veljal Udariva si v roke!«

»Veljal!«

VI.

»Sem, sem Afanasij Ivanovič! Tukaj je plot nekoliko nižji. Dvignite noge, ne bojte se: moj stari bedak spi nocoj s kumom pod svojim vozom, da bi moskali česa ne ukradli.«

S temi laskavimi besedami je stroga soproga kozaka Čerevika bodrila popovega sina, ki se je strahopetno plazil ob plotu, se potem povzpel nanj in obsedel na njem, podoben dolgemu strahu, ne vedoč, za kaj bi se odločil. Meril je z očmi, kje bi bilo najbolj pripravno mesto, da skoči na tla in se je končno z ropotom zvalil v koprive.

»Bože moj! Ali ste se udarili? Mogoče ste si celo zlomili vrat?« je vsa v skrbeh prestrašeno šepetala Hivrja.

»Pst! Tih! Nič se mi ni zgodilo, dražestna Havronja Nikiforovna,« je tiho, z

bolestnim izrazom odgovoril popovič in se pobral s tal. »Nič, razun da sem se opeknel ob koprivah, tem kačam podobnem zelišču, kakor ga je imenoval pokojni oče protopop.«

»Stopite zdaj v izbo, nikogar ni tam. Mislila sem že, Afanasij Ivanovič, da imate oteklino ali da vas zvija po životu; ni vas in ni. Kako se imate? Slišala sem, da je vaš gospod oče nabral veliko bere.«

»Ni vredno besedi, Havronja Nikiforovna. Batjuška ves postni čas ni dobil več ko petnajst vreč jارية, štiri vreče prosa in sto hlebov. Če seštejem vse kure, jih ne bo petdeset, jajca pa so po večini bila gnila. Resnično sladkih podarkov, če naj povem v prisposobi, je mogoče dobiti samo od vas, Havronja Nikiforovna!« je osladno kvasal dalje popovič, nežno gledal vzorni Čerevikovi soprogi v oči in čedalje bliže tiščal vanjo.

»Tukaj imate podarke, Afanasij Ivanovič!« je dejala Hivrja in postavila na mizo več skled s skuto, krofi, sladkimi pogačami, z mesom nadevanimi štruklji, medenimi in sirovimi, pa s cmoki z ribo.

»Stavim, da je vse to izdelek najspretnejših rok, kar jih pozna ženski rod!« je čvčkal popovič, ki je z eno roko segel po cmokih z ribo, hkrati z drugo pa po krofih. »Toda, Havronja Nikiforovna, moje srce hrepeni po slajši jedi, kakor so vse te potice in pogače.«

»Res ne vem, česa še poželi vaše srce,

Afanasij Ivanovič!« je hlinila naša postarna debeluška.

»Vaše ljubezni, se razume, neprekosljiva Havronja Nikiforovna!« je nežno zašepetal popovič, ki je v eni roki držal štrukelj, z drugo pa objel petdesetletno krasotico.

»Kaj vam ne pride na misel, Afanasij Ivanovič!« je dejala Hivrja in sramežljivo povesila oči. »Nemara me boste začeli še poljubljati!«

»Kar se tega tiče,« je odvrnil popovič, »vam lahko povem iz lastne skušnje dogodek, ki se mi je pripetil na burzi; pomnim, kakor da je bilo včeraj...«

Ta hip so na dvorišču zalajali psi, nekdo je potrkal na vrata, Hivrja je hitro stekla na dvorišče in se vrnila vsa bleda.

»Afanasij Ivanovič, ujela sva se; cela gruča ljudi trka na vrata, zdi se mi, da sem slišala vmes tudi kumov glas...«

Popoviču je potica s skuto obtičala v grlu... Oči pa je izbuljil tako, kakor da se mu je prikazal duh z onega sveta.

»Zlezite gor!« je zakričala prestrašena Hivrja in pokazala na deske, ki so bile tik pod stropom blizu peči položene na dveh brunih in na katerih se je valjala različna ropotija.

Nevarnost je našemu junaku vdihnila poguma. Hitro je skočil na peč in od tam previdno splezal na deske, Hivrja pa je vsa iz sebe tekla k durim na dvorišču, zakaj ljudje so čedalje silneje in nestrpneje trkali nanje.

(Dalje prihodnjič)

Elita Selskega smučarskega društva žanje lepe uspehe

Maks Pristovnik — avstrijski DSG prvak v mladinski skupini

O tekmah in o uspehih v začetku sezone ste v našem listu gotovo že brali ali pa ste morda čuli v radiu. Sedaj vam bomo poročali o uspehih selskih smučarjev na zadnjih tekmah.

Pri obvezni tekmi za prvenstvo Koroške in Vzh. Tirolske na Osojščici so se Selani sijajno odrezali. Tekmovalcev je bilo čez 180. Tudi 14 gostov je prišlo iz Slovenije. V mladinski skupini in v celotnem slalomu je Pristovnik Maks zasedel odlično 2. mesto in dobil krasen pokal, prav v tej skupini je Erich Užnik bil šesti. Kljub slabi startni številki, Herman Užnik 109 in Oražc Maks 137, sta zelo dobro vozila in si tako za našo društvo priborila dober čas.

Na koroških in vzh.-tirolskih prvenstvih (za mladinsko skupino v Kleinkirchheimu in za splošno na Goldecku) je Herman Užnik zasedel pri smuku 9. mesto in v slalomu pri prvi vožnji 8., pri drugi pa 3. mesto. Pristovnik in Užnik Erich pa v Kleinkirchheimu nista tokrat imela dosti sreče. Pristovnik je bil pri smuku 11. in v slalomu diskvalificiran, E. Užnik pa je šel bolan in s precejšnjo vročino na start ter zasedel 13. mesto v slalomu.

Boljši dan pa je imel Pristovnik 18. februarja pri tekmi v Lienzu za „Dolomiten-Jugendcup“. Dosegel je za koroškim in avstrijskim prvacom Filipom Gruberjem ter Zanirjem 3. mesto v slalomu in bil tako v kombinaciji smuka in slaloma 4. S tem je premagal nekatere izmed najboljših tekmecev na Koroškem, kot znanega Ernsta Mayerja, Lardschneiderja, ki sta se morala zadovoljiti z 5. in 6. mestom. Proga za smuk je bila tako težavna, da je izmed 25 tekmecev iz mladinske skupine prišlo samo osem srečno skozi cilj, ostali so bili ali diskvalificirani ali pa so po težkih padcih odstopili.

V Kleinkirchheimu je pri prvenstvu za koroške učitelje, ki ga je priredil pedagoški inštitut za Koroško, zasedel selski učitelj Hribnik Anton v prvi skupini starejših (Altersklasse I) 2. in 4. mesto v splošnem zaporedju. G. učitelj vodi z F. Ogrisom selsko društvo. On je bil pravzaprav tisti, ki je zbudil zanimanje za tekmovalce, kajti bil je prvi tekmovalcec.

Dne 24. in 15. februarja pa so s sijajnim uspehom zastopali trije Selani Koroško DSG v Kössen na Tirolskem, kjer je bilo avstrijsko DSG-prvenstvo. Veliko pozornost so vzbudili že v smuku s tem, da so vozili s čeladami, kot Francozi. Obilo fotografov se je zbralo okoli njih, posebno še po zmagi Pristovnika v mladinski skupini in po 3.

mestu pri juniorjih, katerega si je priboril Herman Užnik. Oražc Maks pa je bil kljub temu, da je imel tuje in za 10 cm krajše smuči 21. v splošnem zaporedju. Najboljši so bili Tirolci in Salzburžani, pa tudi Koroška je bila s tem prvim mestom Pristovnika na dobrem glasu. Izvrstno tehniko in rutino pa sta prikazala v slalomu: Pristovnik je po obeh vožnjah v slalomu vodil kombinacijo z osmimi sekundami pred nekim Tirolcem, Užnik pa je ostal po gotovi vožnji pri odličnem 3. mestu v slalomu in tako tudi v kombinaciji smuka ter slaloma 3. Smolo je imel Oražc, ko je dosegel pri prvi vožnji slaloma najboljši čas in ga je pri drugem tik pred ciljem tako nesrečno vrglo, da sta se mu odprli obe sklopki in je moral izstopiti.

Pri razglasitvi zmagovalcev je Pristovnik dobil pokal in Užnik pa dragoceno plaketo. V Celovcu in posebno doma so bili sprejeti s številnimi čestitkami.

Isto nedeljo so se vršile na Reisecku mladinske organizacijske tekme, pri kateri je 18 tekmecev in izmed teh trije Selani, zastopalo DSG Koroško (kat. mladino). Proga sama je bila zelo težavna in ledena. Situacija pa se je še poslabšala, ko se je vlegla gosta megla čez ves „Schoberboden“, kjer je bila proga nastavljena z 36 vrati. Včasih se pri katerem tekmeču ni videlo niti do naslednjih vrat in gorje tistemu, ki ni poznal proge. Tako ni čuda, da so eni izmed najboljših tekmecev Koroške sploh kar po vrsti padali ali zgrešili vrata, in bili tako diskvalificirani. Zdaj je bila že dve leti vodilna SJ (social. mladina), a tokrat se je zelo slabo odrezala. Zmagala je OeJB (Oesterr. Jugendbewegung) v skupini in tudi v posameznih rezultatih. Kar za njo pa se je Kat. mladina najbolje odrezala. Med njimi je 18. tekmovalcec Erich Užnik dosegel najboljši čas. Tekmo je poživil govoren reporter. Na startu so bile sledeče skupine: OeJB, Landjugend, BEJ (Bund europäischer Jugend), TVN (Turnverein), Naturfreunde, Gewerkschaftsjugend, Pfadfinder, Kinderfreunde, VSM (Verband sozial. Mittelschüler), SJ, AVJ (Alpenvereinsjugend), Evang. Jugend in DSG (kat. mladina).

Rezultati pri Katoliški mladini: Zmagala so dekleta pri skupinski ceni in zasedla 1., 2. in 4. mesto. V skupini mlajših (Jungchar) je zmagal Selan Hubert Ogris, v ml. skupini I (od 14 do 16 let) je zasedel Oberluggauer 3. mesto — pri tej skupini je vozil tudi Pristovnik Tomaž, brat avstr. prvaka, a ni imel pri takem vremenu dosti sreče. V mladinski skupini II (od 16 do 18 let) pa je z najboljšim časom kat. ml. zasedel 3. mesto. Vsem imenovanim je dr. Kerstnig pri razglasitvi zmagovalcev podelil lepe plakete.

Preteklo nedeljo pa sta zopet dva Selana imela izreden dan, ko sta pri takem slabem vremenu v Bodentalu pri SZ-prvenstvih odnesla 2 dragoceni plaketi. Roblek Tomaž si je z „divjo“ vožnjo priboril 1. mesto in Erich Užnik pa prvo mesto v svoji in drugi skupini gostov. Pač pa pri tem veslalomu in tako mehki progi Pristovnik M. ni imel sreče in so ga disvalificirali, prav tako je imel smolo Oražc Anton.

Pri glavnošolskih prvenstvih v Borovljah je zmagala mlada Traunig Ani v skupini deklet. Med fanti pa si je osvojil prvo mesto Pristovnik Tomaž in drugo pravtako tudi Selan Traunig Tomaž.

Morda najtežje „preizkušnje“ pa čakajo Selane šele pri tekmah na Košuti, kjer jim želimo obilo sreče.

FILMSKA OCENA

Bistrica v Rožu. — Sobota, 10. 3.: Der Soldatensender von Calais (IVa). — Vojna pustolovska zgodba iz druge svetovne vojne. — Nedelja, 11. 3.: Königliche Hoheit (III+). — Poroka sedanje angleške kraljice kot okvir prijetne komedije. — Sreda, 14. 3.: Das Gefängnis der gefährlichen Mädchen (IVa). — Ujetnica, ki jo imajo po nedolžnem na sumu, da je morilka, po dolgem trpljenju s pomočjo sojetnikov doseže svobodo.

Dobrla ves. — Sobota, 10. in nedelja, 11. 3.: Tagebuch einer Verführten (IVb). — Sreda, 14. 3.: Panzerkommando (IVa).

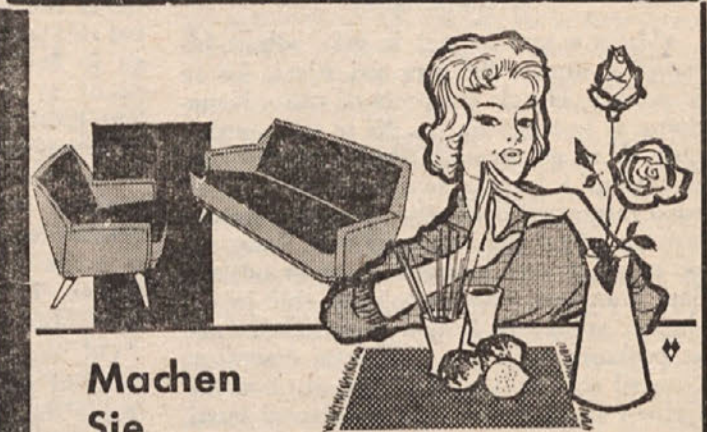
Miklavčevo. — Nedelja, 11. 3.: Der Pfarrer von Kirchfeld (IVa). — Film po Anzengruberjevem romanu. — Četrtek, 15. 3.: Panzerkommando (IVa).

Pliberk. — Sobota in nedelja, 10. in 11.: Petersburger Nächte (IVa). — Drama, ki se dogaja v carski Rusiji. Lahkoživi posestnik nočnih lokalov se zaljubi v hčerko svojega poslovođe, ki je močno zadolžen in ga prisili v svoje umazane kupčije. — Torek in sreda, 13. in 14. 3.: Die schwarze Lorelei (IV). — Neko dekle se hoče iznebiti svojega zločinskega ljubimca. Gangsterska zgodba z brutalnimi scenami. — Četrtek, 15. 3.: Australien (IIa). — Dokumentarni film o živalstvu in prvotnih prebivalcih Avstralije.

Sinča ves. — Petek in sobota, 9. in 10. 3.: Kreuz und Schwert (IVb). — Namišljena usoda Marije Magdalene in laži-zgodovinskem filmu. Z resnim premislekom. — Nedelja, 11. 3.: Das Hirtenlied vom Kaisertal (IV). — Domovinski film. — Sreda in četrtek, 14. in 15. 3.: Es wird immer wieder Tag (III+). — Letalo pride radi okvare na motorju v nevarnost. Potniki naredijo radi možne smrti obračun o svojem življenju.

Št. Jakob v Rožu. — Sobota, 10. 3.: Die Insel der Amazonen (IVb). — Pustolovski film. Sedem maturantinj zaide na svojem počitniškem potovanju v roke gansterjev. — Nedelja, 11. 3.: Strafbataillon 999 (IV). — Trd realističen film o uničenju nekega nemškega kazenskega bataljona na ruski fronti.

Borovlje. — Sobota, 10. 3.: Der Pfarrer vom Kirchfeld (IVa). — Film po Anzengruberjevem romanu. — Nedelja, 11. 3.: Stadt ohne Mitleid (IV+). — Dramatičen film. — Torek, 13. 3.: Mein Schwert für den König (III). — Četrtek, 15. 3.: Barbier von Sevilla (IIa).

Machen Sie sich Freude

Ein Auto mit ungemütlichen, unbequemen Holzsitzen würde niemand kaufen — aber muten Sie Ihrem „Sitzfleisch“ zu Hause nicht oft schlimmere Sachen zu? Was kostet schon ein Sessel oder eine Garnitur, gemessen an den vielen Stunden vertrauter Behaglichkeit, in denen Sie sich darin entspannen. Welche Freude fürs Auge sind unsere farbenfrohen Bezugstoffe. Holen Sie sich bei uns Anregung für bequemes Sitzen.

- Unsere beste Reklame ist die ständig steigende Zahl zufriedener Kunden.
- Die Auswahl ist unübertroffen.
- Wir führen nach wie vor das günstigste Volks-Schlafzimmer.
- Besichtigen Sie unsere neue Teppich- und Vorhangstoffe-Abteilung.
- Beratung durch unsere Architekten und Zustellung mit eigenen Möbelautos kostenlos.
- Kreditgewährung zinsfrei durch Eigenfinanzierung und SW-Kredit bis 30 Monate.

Diese Vorteile bietet Ihnen Ihr Haus der guten Möbel

KLAGENFURT, Theatergasse 4 • Tel. 50-24, 52-62

Najnovije kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinjske potrebnosti

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN
Klagenfurt, Burggasse

Ugodna plačila na obroke

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 9. marca: Bruder Straubinger, opereta (premiera). — Sobota, 10. marca: Der Barbier von Sevilla, opera. — Nedelja, 11. marca, ob 15.00 uri: Bruder Straubinger, opereta. — Sreda, 14. marca: Der Besuch der alten Dame, drama (zadnjikrat). — Četrtek, 15. marca: Der Barbier von Sevilla, opera. — Petek, 16. marca: Mit besten Empfehlungen, komedija. — Sobota, 17. marca: La serva padrona (Dekla - gospodarica) komedija (premiera) nato „Jean“, opera (kristna predstava). Kulturna izmenjava Koroška - Furlanija. — Nedelja, 18. marca: La serva padrona, komedija, nato „Jean“, opera. — Torek, 20. marca: La Boheme, opera (gostuje Helga Rosvaenge).

Začetek predstav ob 19.30 uri, v nedeljo 11. marca ob 15.00 uri.

KOMORNI ODER:

Sobota, 10. marca (premiera), nedelja 11., sobota 17., nedelja 18. marca: Die acht Frauen, komedija. — Začetek vselej ob 19.30 uri.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 12. 3.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. Pogled v sodobno svetovno literaturo. 18.00 Koroški zbori pojo. — TOREK, 13. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Ura pesmi. — SREDA, 14. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 15. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Skladbe slovenskih skladateljev. — PETEK, 16. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Za našo vas. — SOBOTA, 17. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 18. 3. 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

MALI OGLAS

SADNA DREVESCA in ribizelj dobite v drevesnici MARKO POLZER, št. Vid v Podjuni — St. Veit i. J.

Kärntens modernste Möbelfabrik, Villach

bringt für Gastbetriebe und Privatvermieter eine

Sonderaktion in F.R.C.-Fremdenzimmern bis 31. März 1962

Die F. R. C.-Möbelhäuser in Klagenfurt, Burggasse 14, Villach, Bahnhofstraße 12, und Kärntens größte ständige Möbelschau, Klagenfurt, Sandwirtsäle, Kolpinggasse 2 (neben Hotel Sandwirt) zeigen Fremdenzimmer um

2150.- 2890.-

Diese F. R. C.-Fremdenzimmer sind qualitativ hervorragend ausgeführt und in den verschiedenen beliebten Edelholzfurnieren lieferbar.

- Freie Zustellung selbstverständlich
- Von der Fabrik direkt zum Käufer
- 1500 Fremdenzimmer lieferbar

Außerdem erhalten Sie: Matratzen, Einsätze, Tische, Sessel, Bettbänke, Couches, Fauteuils usw.

Alle JOKA-Erzeugnisse — Austro-Sessel

